

PREGĂTIREA CROITORULUI PENTRU ACTIVITATEA PROFESIONALĂ

MODULUL I

Tema 1

FORMELE DE ORGANIZARE A MUNCII CROITORULUI ȘI DOTAREA SPAȚIULUI DE MUNCĂ

Studiind această temă, vei fi capabil:

- să distingi formele de organizare a muncii croitorului;
- să delimitezi zonele de lucru într-un atelier de croitorie;
- să organizezi locul de muncă într-un atelier de croitorie conform normelor sanitare și tehnice în vigoare.

DE CE CROITORIA ESTE CONSIDERATĂ O ARTĂ?

Croitoria este una dintre cele mai frumoase și nobile meserii, care include procesul de transformare a unui material într-un produs vestimentar deosebit, croit și cusut exclusiv pentru o persoană. Este o meserie care datează încă din antichitate, când toate veșmintele se confecționau manual, cu mare grijă, fiecare articol necesitând ore în șir de lucru. La începutul secolului al XIX-lea, revoluția industrială a venit cu mașina de cusut – invenție care a simplificat procesul de confecționare a îmbrăcămintei, fapt ce a contribuit la creșterea numărului de ateliere de croitorie. În anul 1860, Charles Frederick Worth, designer de origine engleză, a deschis un atelier privat de croitorie la Paris, având ca scop inițial încercarea de a împiedica copierea și imitarea modelelor originale ale creatorilor din acea vreme. Doar clientela bogată avea acces la modele sofisticate de îmbrăcăminte, care rămăneau a fi de unicat. Prin croielile sale excepționale, Worth a reușit să ridice croitoria ca și creație vestimentară la rang de artă.

Ca rezultat al dezvoltării societății umane, îmbrăcămintea s-a transformat dintr-un simplu mijloc de protecție într-un obiect de înfrumusețare și de afirmare a personalității omului în relația sa cu cei din jur. Până în ziua de azi, în multe țări ale lumii, precum Anglia, Italia sau Franța, îmbrăcămintea personalizată, confecționată în atelierele de croitorie, se consideră un etalon al eleganței și al bunului gust. Astfel, pentru a beneficia de un costum sau de orice alt produs vestimentar personalizat, ar trebui să treci pe la croitor.

Cele mai renumite branduri de îmbrăcăminte și case de modă din Republica Moldova sunt: *Valentina Vidrașcu, Ionel, Artizana Factory, O'deville (STEAUA REDS), Tricon & My Revival, Georgette, Crème Brûlée, Iuvas, Vasconi, Ravetti* etc.

CARE SUNT ACTIVITĂȚILE DE MUNCĂ ALE CROITORULUI?

Meseria de croitor (confeccioner de îmbrăcăminte la comandă) este una dintre cele mai artistice meserii, fiindcă îmbină pasiunea pentru frumos cu utilul, fapt care se manifestă în procesul de transformare a materialului într-un produs vestimentar inspirat, croit și cusut doar pentru o singură persoană.

Din activitățile profesionale ale croitorului fac parte:

- comunicarea cu clientul și preluarea comenzii;
- elaborarea tiparului de bază și a construcției de model;
- croirea reperelor;

Tema 1 FORMELE DE ORGANIZARE A MUNCII CROITORULUI ȘI DOTAREA SPAȚIULUI DE MUNCĂ

- pregătirea produsului pentru probă;
- efectuarea probei și ajustarea produsului la silueta clientului;
- confecționarea produsului;
- predarea comenzii.

Locul de muncă al croitorului este în ateliere de croitorie, întreprinderi/companii de confecții și tricotate. În dependență de numărul de angajați și experiența profesională, se disting trei forme de organizare a muncii croitorului în cadrul întreprinderilor de confecții:

- forma individuală;
- forma colectivă fără diviziunea muncii;
- forma colectivă cu diviziunea muncii.

Forma individuală de organizare a muncii este caracteristică întreprinderilor unde toate activitățile și lucrările legate de confecționarea îmbrăcămintei (comunicarea cu clientul, primirea și înregistrarea comenzii, croirea materialelor, realizarea probelor, confecționarea produsului vestimentar și predarea produsului finit clientului) sunt efectuate doar de croitor. Astfel, fiecare comandă va fi realizată de o singură persoană, de la început până la sfârșit.

Forma colectivă de organizare fără diviziunea muncii presupune că în subordinea croitorului este o echipă de 5-6 cusători, care lucrează la confecționarea produselor comandate. Croitorul preia comanda, croiește, după care distribuie cusătorilor operațiile de prelucrare a produsului. Croitorul este cel care verifică calitatea lucrărilor și ghidează cusătorul la confecționarea produsului. Tot el este cel care predă clientului produsul finit.

Forma colectivă de organizare cu diviziunea muncii se referă la atelierele și întreprinderile de confecții, unde comenzile se fac prin intermediul unor puncte de recepție, iar îmbrăcămintea se confecționează centralizat. În acest caz, la confecționarea unui produs lucrează mai mulți croitori: unul lucrează în salon la primirea comenzii, altul – în secția de croire, iar altul – în secția de coasere.

Indiferent de forma de organizare a muncii în întreprinderile de confecții, croitorul trebuie să cunoască toate procesele de producție și să utilizeze metode de lucru eficiente la preluarea măsurilor de pe corpul clientului, proiectarea produselor vestimentare, precum și tehnologia de fabricație a acestora.

CUM ESTE ORGANIZAT SPAȚIUL DE MUNCĂ AL CROITORULUI?

Organizarea corectă a spațiului de muncă în atelierul de croitorie contribuie la utilizarea rațională a timpului de lucru, la creșterea productivității muncii și la asigurarea confortului psihologic atât al angajaților, cât și al clienților.

În funcție de activitățile executate de croitor, locul de muncă este divizat în următoarele zone:

1. zona de recepție (destinată preluării comenzii, efectuării probei și predării comenzii);
2. zona de proiectare și croire (destinată elaborării tiparelor, șabloanelor și croirii reperelor);
3. zona de confecționare (destinată operațiilor de coasere manuală și mecanică, precum și operațiilor de tratament umidotermic).

Tema 1 FORMELE DE ORGANIZARE A MUNCII CROITORULUI ȘI DOTAREA SPAȚIULUI DE MUNCĂ

În funcție de spațiul disponibil, zonele de lucru pot fi amenajate într-o singură încăpere (fig. 1.1) sau repartizate pe săli separate, conform tipului de activități desfășurate (fig. 1.2).

Zona de recepție (salonul) reprezintă spațiul unde croitorul realizează activități de lucru cu clientul, cum ar fi primirea și înregistrarea comenzii, preluarea măsurilor, realizarea probelor și predarea produsului finit clientului. Pentru amenajarea acestui spațiu, se recomandă următoarele: masă pentru înregistrarea comenzii, măsurarea și verificarea calității materialelor; măsuță-living pentru păstrarea revistelor de modă; fotolii pentru clienți; cabină pentru efectuarea probelor (dotată cu două oglinzi fixe și una mobilă, cuiere pentru lucruri personale); suporturi pentru păstrarea pieselor vestimentare, pregătite pentru probă, sau a produselor finite; manechine; stelaje pe care se expun diverse materiale utilizate la confecționarea produselor vestimentare.

Zona de proiectare și croire este spațiul unde croitorul elaborează tipare și croiește repere pentru produsul vestimentar. Această zonă va fi dotată cu o masă de croit, cu următoarele dimensiuni: lungimea de 3,0-3,5 m, lățimea de 1,5-1,8 m și înălțimea de 0,75-0,85 m. La dorință și în funcție de statura croitorului, înălțimea mesei poate fi modificată cu ajutorul piciorușelor reglabile. Masa poate fi completată cu sertare și polițe pentru păstrarea materialelor textile, hârtiei, precum și instrumentelor (panglică centimetrică, foarfece, cuțit de croit, rigle, florare, cretă/săpun de croitorie etc.). Pentru păstrarea șabloanelor și a pieselor vestimentare pentru probă, se instalează ștendere.

Zona de confecționare este divizată pe sectoare, în funcție de tipul lucrărilor efectuate la asamblarea îmbrăcămintei (confecționarea/coaserea și călcarea hainelor):

- spațiul pentru lucrările manuale, dotat cu masă, scaun cu înălțime reglabilă, suport pentru picioare, trusă cu instrumente/ustensile necesare și recipient pentru deșeuri;
- spațiul pentru lucrările mecanice, dotat cu mașină de cusut și scaun reglabil;
- spațiul pentru lucrările umidotermice, dotat cu fier de călcat, presă, calapoade, covoraș de cauciuc, pe care angajatul va sta în timpul călcării, presării sau aburirii reperelor vestimentare.

Toate zonele de lucru trebuie să fie confortabile, bine iluminate atât prin surse naturale, cât și suplimentare.

Fig. 1.1. Un model de organizare a locului de muncă al croitorului

Tema 1 FORMELE DE ORGANIZARE A MUNCII CROITORULUI ȘI DOTAREA SPAȚIULUI DE MUNCĂ

DE CE CROITORUL TREBUIE SĂ RESPECTE NORMELE SANITARE ȘI TEHNICE LA ORGANIZAREA SPAȚIILOR DE MUNCĂ?

Organizarea corectă a spațiilor de lucru, creează condiții optime de muncă, dar și asigură protejarea sănătății și securitatea angajatului în procesul de muncă. Pentru organizarea corectă a locului de muncă privind amplasarea utilajului și a mobilierului, trebuie să fie respectate următoarele norme sanitare și tehnice:

- fiecărui croitor i se va repartiza un spațiu de lucru de 12 m², iar fiecărui cusător – de 7 m²;
- mesele de lucru trebuie amplasate la o distanță de cel puțin 1 m de la pereți și piloni;
- distanța minimă dintre mașinile de cusut trebuie să fie de 0,6 m, iar cea dintre utilajul pentru tratamentul umidotermic și alte locuri de muncă – de cel puțin 0,8 m;
- căile de acces și coridoarele atelierului trebuie să fie de cel puțin 2 m în lățime și menținute întotdeauna libere;
- orice spațiu de producere, în care activează mai mult de 7 persoane, trebuie să dețină două intrări/ieșiri cu acces liber.

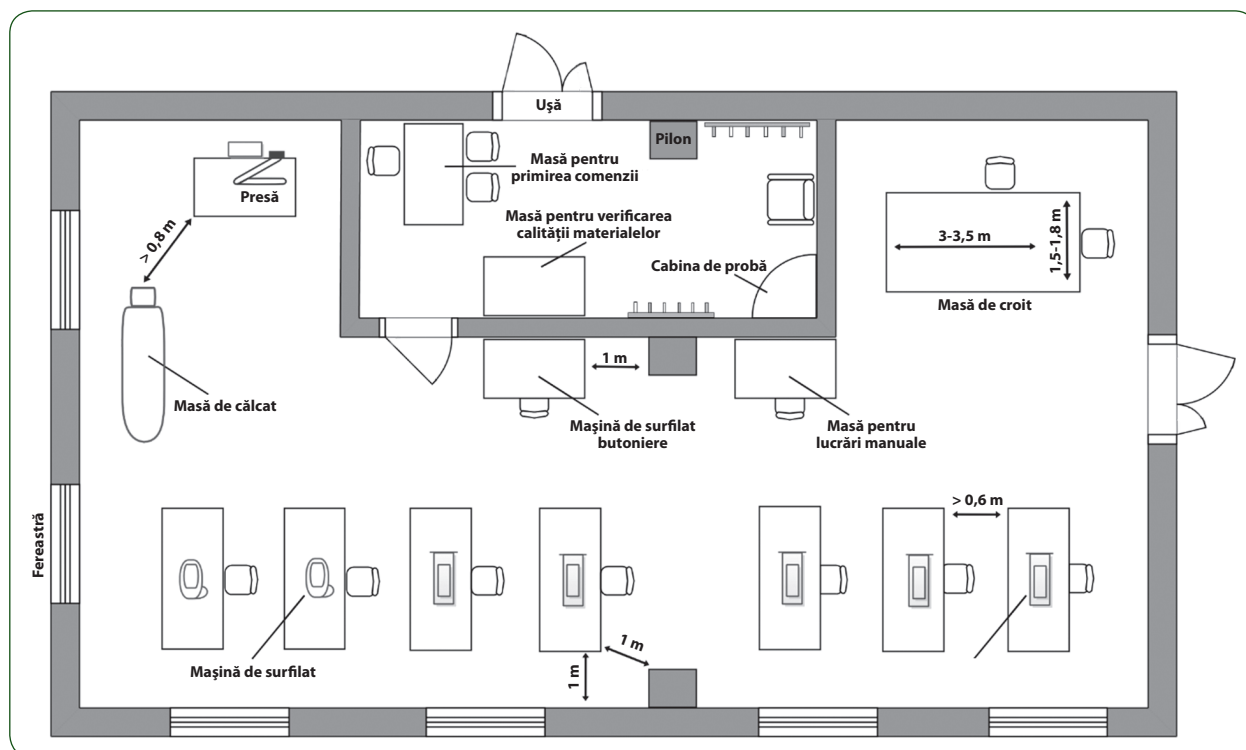

Fig. 1.2. Planul unui atelier de croitorie

Tema 1 FORMELE DE ORGANIZARE A MUNCII CROITORULUI ȘI DOTAREA SPAȚIULUI DE MUNCĂ

ÎNTREBĂRI ȘI SARCINI DE AUTOEVALUARE:

1. Care sunt formele de organizare a muncii croitorului în cadrul întreprinderilor de confecții?
2. Ce este caracteristic pentru forma individuală de organizare a muncii croitorului?
3. Ce formă de organizare a muncii croitorului preferi? De ce?
4. În câte zone se divizează locul de muncă al croitorului? Care sunt acestea?
5. Care lucrări executate de croitor, NU se recomandă să fie realizate în zona de confecționare?
6. Câți m² de spațiu sunt necesari pentru a asigura condiții normale de lucru pentru un croitor?
7. De ce căile de acces și coridoarele atelierului trebuie să fie menținute întotdeauna libere?

GLOSAR

Presă – dispozitiv, mașină cu care se execută operația de presare asupra unui material textil.

Stelaj – mobilă formată din rafturi suprapuse, pe care se pot așeza diferite obiecte; etajeră.

ȘTIAȚI CĂ...

În Republica Moldova există o platformă comercială unică pentru brandurile moldovenești, care își propune promovarea producătorilor autohtoni din industria ușoară – „Din Inimă: Branduri de Moldova”.

Tema 2

SĂNĂTATEA ȘI SECURITATEA MUNCII

Studiind această temă, vei fi capabil:

- să distingi diverse tipuri de semne de securitate și sănătate la locul de muncă;
- să explici cerințele de sănătate și igienă individuală la locul de muncă;
- să explici normele de organizare a locului de muncă.

CARE SUNT SEMNELE DE SECURITATE ȘI SĂNĂTATE LA LOCUL DE MUNCĂ AL CROITORULUI?

În toate țările Uniunii Europene există o legislație care prevede un șir de măsuri pentru asigurarea securității și sănătății angajaților la locul de muncă. Aceasta se aplică în scopul protejării lucrătorilor de accidente la locul de muncă, de boli profesionale, precum și în scopul prevenirii riscurilor profesionale. În acest sens, fiecare angajator este responsabil de: protecția și sănătatea angajaților din cadrul întreprinderii sale; dotarea cu resurse necesare; efectuarea evaluării riscurilor; informarea, instruirea și ghidarea lucrătorilor la acest subiect. Republica Moldova are o legislație privind securitatea și sănătatea la locul de muncă, care este armonizată, în mare măsură, cu directivele europene.

Conform legislației în domeniul securității și sănătății în muncă, angajatorul trebuie să îndeplinească un șir de cerințe minime pentru semnalizarea de securitate și/sau de sănătate la locul de muncă. Semnalizarea se referă la furnizarea de informații referitoare la securitatea și/sau sănătatea la locul de muncă, prin intermediul unui panou, a unui semnal luminos sau acustic, a unei comunicări verbale sau a unui gest-semnal, după caz. Fiecare întreprindere este responsabilă pentru ca această informație să fie cunoscută de toți angajații. De aceea, se vor desfășura lecții de instruire cu referire la subiectele protecției și securității muncii. Mai jos găsiți un set de semnale (fig. 2.1–2.4), utilizate pentru a atrage atenția asupra pericolelor la locul de muncă, care transmit mesaje de interdicție, de avertizare, de obligativitate pentru adoptarea unui comportament specific de salvare sau de prim ajutor.

Fig. 2.1. Panouri cu semnale de interdicție

Tema 2 SĂNĂTATEA ȘI SECURITATEA MUNCII

Fig. 2.2. Panouri cu semnale de avertizare

Fig. 2.3. Panouri cu semnale de obligativitate

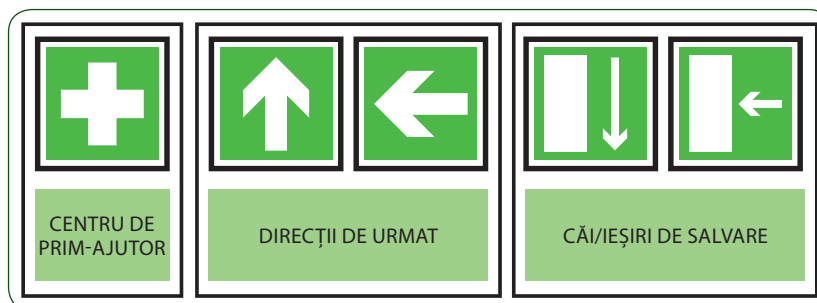

Fig. 2.4. Panouri cu semnale de salvare

DE CE CROITORUL TREBUIE SĂ RESPECTE CERINȚELE DE SECURITATE ȘI SĂNĂTATE ÎN MUNCĂ (SSM)?

Pentru asigurarea securității și sănătății sale, croitorul trebuie să respecte, la locul de muncă, următoarele cerințe:

1. Înainte de a începe activitatea de muncă, este necesar să fie verificată starea tuturor echipamentelor de lucru, dar și integritatea cablurilor de alimentare. În cazul constatării anumitor defecțiuni de funcționare a echipamentelor de lucru, va fi anunțat conducătorul întreprinderii.

Se interzice utilizarea echipamentelor de lucru (mașinilor de cusut, fiarelor de călcat, preselor, cuțitelor de croit electrice etc.) în stare defectă!!!

Se interzice utilizarea cablurilor asamblate din mai multe bucăți sau cu stratul izolant deteriorat!!!

Tema 2 SĂNĂTATEA ȘI SECURITATEA MUNCII

2. Pentru evitarea accidentelor de muncă și evacuarea rapidă în situații excepționale, căile de acces și coridoarele atelierului vor fi păstrate libere, fără a depozita în ele materia primă, produsele finite etc.
3. Lucrările de deservire/întreținere a echipamentelor electrice, precum și folosirea întrerupătoarelor de curent electric, se vor efectua doar cu mâinile uscate.
4. Pe toată durata efectuării activităților care necesită atenție sporită, lucrătorii vor fi atenți la operațiile pe care le execută, evitând discuțiile cu alte persoane, inclusiv la telefonul mobil.
5. La finele activității, în scopul evitării pericolului de incendiu, toate utilajele electrice vor fi deconectate de la sursa electrică.
6. Conectarea/deconectarea utilajului la/de la rețeaua electrică se va efectua cu ajutorul fișei de curent.

Deconectarea se va efectua prin fixarea corpului prizei cu o mână și extragerea fișei de curent cu cealaltă mână!!!

7. Pe toată durata realizării activităților de lucru, croitorul va purta echipament individual de protecție (produse pentru acoperirea capului, șorț și manșete de protecție).

DE CE LOCUL DE MUNCĂ TREBUIE SĂ FIE ORGANIZAT ERGONOMIC?

Organizarea ergonomică a locului de muncă înseamnă îmbinarea armonioasă a mijloacelor de muncă, obiectelor muncii și forței de muncă pentru crearea condițiilor optime de lucru. Adică, mijloacele și obiectele de muncă trebuie să fie aranjate în așa fel, încât timpul și distanța de deplasare a lucrătorului să fie reduse la minim. Aceasta îl scutește de mișcări inutile și oboseală, asigurând, astfel, o productivitate mai mare a muncii.

Indiferent de zona de lucru și dotarea acesteia, spațiul de lucru trebuie să fie organizat ergonomic, iar pentru aceasta, croitorul trebuie să respecte următoarele norme:

1. Mobilierul și utilajul tehnologic trebuie amplasate în așa mod încât instrumentele utilizate cel mai frecvent să se afle la distanța mâinii întinse (fig. 2.5). O astfel de amplasare permite reducerea efortului fizic, ceea ce contribuie la diminuarea oboselei și la menținerea stării de sănătate a croitorului.
2. În timpul lucrului, este important să fie menținută o poziție corectă a corpului. Aceasta presupune următoarele: brațele și umerii sunt relaxați, palmele sunt pe masa de lucru, formând în articulația cotului un unghi de 90°. La fel, unghiurile între trunchi și coapsă, precum și între axele coapsei și gambei, trebuie să fie egale cu 90° (fig. 2.6). Poziția dată facilitează un consum minim de energie. Și-

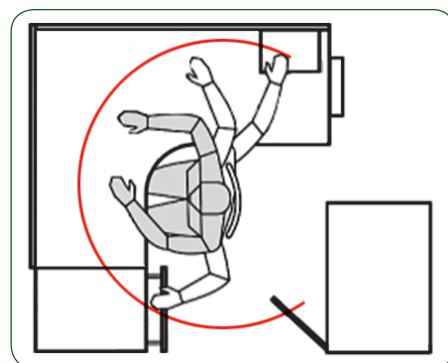

Fig. 2.5. Organizarea locului de muncă

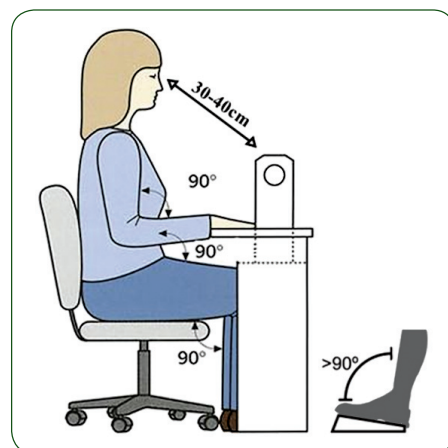

Fig. 2.6. Poziția corectă la locul de muncă

Tema 2 SĂNĂTATEA ȘI SECURITATEA MUNCII

- nând cont de faptul că foarte puține mese au o înălțime reglabilă, se poate opta pentru un scaun reglabil, care ar asigura o poziție corectă a mâinilor și picioarelor.
3. Pentru realizarea lucrărilor la mașina de cusut, persoana trebuie să păstreze o poziție a corpului ușor înclinată spre mașină, cu mâinile pe masa de lucru, iar picioarele poziționate pe pedala mașinii de cusut.
 4. În cazul efectuării lucrărilor manuale, se recomandă ca distanța dintre ochi și obiectul muncii să fie de 30-35 cm, iar în cazul realizării lucrărilor la mașina de cusut, distanța dintre ochi și obiectul de lucru trebuie să fie de 30-40 cm.
 5. Locul de muncă trebuie să fie bine iluminat cu ajutorul unei lămpi instalate la mașina de cusut.

DE CE CROITORUL TREBUIE SĂ RESPECTE REGULILE DE IGIENĂ?

Igiena este ramură a medicinei, care elaborează norme de apărare a sănătății oamenilor și, stabilind măsuri practice, învață cum să prevenim îmbolnăvirile și cum să păstrăm sănătatea. Aplicarea în practică a regulilor de igienă contribuie la prelungirea duratei de viață a omului.

Mediul de lucru trebuie să corespundă anumitor norme igienice, care să asigure păstrarea sănătății și a capacității de muncă a lucrătorilor. Igiena individuală cuprinde trei elemente: igiena corporală, igiena vestimentară și cea alimentară.

Croitorul trebuie să respecte următoarele reguli de igienă individuală:

- spălatul pe mâini;
- întreținerea mâinilor cu creme sau unguente;
- purtarea îmbrăcăminte potrivite, care pe timp de vară se recomandă a fi subțire și de bumbac, pentru a permite transferul excesului de căldură spre exterior, iar pe timp de iarnă – groasă, pentru a păstra căldura corpului;
- încălțăminte trebuie să fie subțire și lejeră vara, asigurând aerisirea picioarelor, și groasă iarna, pentru izolarea picioarelor și păstrarea căldurii;
- consumul de apă în perioade sau medii calde.

Nerespectarea regulilor de igienă ar putea provoca apariția intoxicațiilor, dermatozelor, bolilor parazitare și celor infecto-contagioase, iar neglijarea normelor de organizare a locului de muncă duce la apariția bolilor profesionale, așa ca: scolioza sau pierderea vederii.

ÎNTREBĂRI ȘI SARCINI DE AUTOEVALUARE:

1. Care este deosebirea dintre semnalele de interdicție și cele de avertizare? Exemplifică răspunsul, utilizând 2 semne.
2. Unde trebuie să fie instalate panourile cu semnale de salvare?

Tema 2 SĂNĂTATEA ȘI SECURITATEA MUNCII

3. Examinează atent imaginea de mai jos și stabilește mesajele transmise de panourile de semnali-zare, de securitate și de sănătate la locul de muncă.

4. De ce se interzice utilizarea echipamentelor de lucru în stare defectă?
5. De ce se interzice utilizarea caburilor asamblate din mai multe bucăți?
6. Cum se deconectează corect utilajul de la rețeaua electrică?
7. Ce se poate întâmpla la conectarea/deconectarea mașinii de cusut cu mâinile umede?
8. Cum trebuie de organizat locul de muncă pentru a reduce efortul fizic și consumul de energie a croitorului?
9. Descrie poziția corectă pe care croitorul trebuie s-o respecte la locul de muncă.
10. La ce distanță de la ochi trebuie să fie obiectul muncii în timpul efectuării lucrărilor manuale și celor mecanice?
11. Care sunt elementele igienei individuale la locul de muncă?
12. Care sunt regulile de igienă individuală?
13. Care pot fi consecințele nerespectării regulilor de igienă individuală și a normelor de organizare a locului de muncă?

Tema 3

FUNCȚIILE ȘI CLASIFICAREA ÎMBRĂCĂMINTEI

Studiind această temă, vei fi capabil:

- să distingi funcțiile produselor vestimentare;
- să clasifici produsele vestimentare conform diferitor criterii.

CARE SUNT FUNCȚIILE PRODUSELOR VESTIMENTARE?

Îmbrăcămintea reprezintă totalitatea produselor vestimentare, purtate de om. Prin „*produse vestimentare*” înțelegem obiecte de îmbrăcăminte care acoperă corpul uman, așa ca: lenjerie de corp, cămașă, rochie, sacou, fustă, pantaloni, mănuși, fular, căciulă, ciorapi etc.

Îmbrăcămintea îndeplinește un spectru larg de funcții. În primul rând, este un mijloc de acoperire și protejare a corpului. Odată cu evoluția societății și progresului tehnic, vestimentația a căpătat un rol estetic și de afirmare a personalității. Funcțiile îmbrăcăminte se divizează în două grupe:

1. funcții utilitare;
2. funcții informațional-estetice.

Funcțiile utilitare ale produselor de îmbrăcăminte se împart la rândul lor în:

- *Funcția de apărare*, care se referă la protecția corpului împotriva acțiunii:
 - mediului biologic (mușcături de insecte și rozătoare; acțiuni ale bacteriilor, ciupercilor, plantelor etc.);
 - mediului fiziologico-psihologic (suprasolicitări emoționale, suprasolicitări statice, dinamice etc.);
 - mediului natural (radiația solară, ploi, vânt etc.);
 - mediului de producție (leziuni mecanice, lovituri, substanțe toxice și radioactive, electricitate statică, praf, supraîncălzire, apă fierbinte etc.).
- *Funcția fiziologico-igienică*, care vizează comoditatea îmbrăcăminte, asigurând:
 - confortul (capacitatea de izolare termică, permeabilitatea la aer și vapori, capacitatea de absorbție a transpirației etc.);
 - libertatea mișcărilor;
 - rezistența la murdărie și electrizare.

Funcțiile informațional-estetice cuprind:

- *Funcția informațională*, care le comunică celorlalți informații despre:
 - persoană (profesia, gradul de cultură, starea socială, bunul gust, simțul estetic, nivelul de informare cu privire la modă etc.);
 - produsul vestimentar (stil, originalitate, actualitate, mod de întreținere, producător etc.).

Tema 3 FUNCȚIILE ȘI CLASIFICAREA ÎMBRĂCĂMINTEI

- *Funcția estetică*, care indică capacitatea îmbrăcăminteii de a înfrumuseța și a avantaja trăsăturile fizice deosebite ale persoanei. Astfel, această funcție se referă la:
 - corespunderea hainelor cu trăsăturile fizice ale persoanei;
 - acuratețea și precizia de confecționare și finisare a îmbrăcăminteii.

CUM CLASIFICĂM PRODUSELE VESTIMENTARE?

Clasificarea îmbrăcăminteii se face în funcție de mai multe criterii:

1) După **vârstă și sex**:

- îmbrăcăminte pentru sugari;
- îmbrăcăminte pentru copii;
- îmbrăcăminte pentru adolescenți;
- îmbrăcăminte pentru femei;
- îmbrăcăminte pentru bărbați.

2) După **destinație**:

- îmbrăcăminte uzuală, concepută pentru utilizarea zilnică, într-o varietate de condiții casnice și sociale (de exemplu, îmbrăcăminte pentru casă, lenjerie de corp, acoperăminte pentru cap, mănuși, ciorapi);
- îmbrăcăminte de lucru, destinată protecției corpului de acțiunea factorilor nefavorabili care pot apărea la locul de muncă (de exemplu, protecția împotriva leziunilor mecanice, temperaturii ridicate, substanțelor radioactive, substanțelor toxice etc.). Produsele vestimentare care fac parte din această categorie sunt: halate, salopete, mănuși de protecție etc.
- îmbrăcăminte de sport, concepută pentru practicarea sportului, protejarea corpului uman de traume mecanice și favorizarea obținerii performanțelor sportive;
- îmbrăcăminte de ocazie, destinată unui eveniment deosebit sau festivități (de exemplu, nuntă, cumetrie, bal de absolvire etc.).

Clasa îmbrăcăminteii uzuale este cea mai amplă și se divizează în următoarele subclase:

- ✓ **Îmbrăcăminte ușoară** (fig. 3.1) – se confecționează din materiale subțiri și se poartă, în special, în perioada caldă a anului (de exemplu, bluze, cămăși, rochii, fuste, șorturi etc.).

Fig. 3.1. Sortimentul de îmbrăcăminte ușoară

Tema 3 FUNCȚIILE ȘI CLASIFICAREA ÎMBRĂCĂMINTEI

- ✓ **Îmbrăcăminte intermediară** (fig. 3.2) – se confecționează din materiale de grosime medie și sunt destinate pentru sezonul primăvară-toamnă (de exemplu, jachete, sacouri, veste etc.).

Fig. 3.2. Sortimentul de îmbrăcăminte intermediară

- ✓ **Îmbrăcăminte exterioară** (fig. 3.3) – se confecționează din materiale groase și este destinată pentru perioada rece a anului (de exemplu, trenchiuri, pardesiuri, scurte, paltoane, cojoace, haine de blană, șube etc.).

Fig. 3.3. Sortimentul de îmbrăcăminte exterioară

3) După **anotimp**:

- îmbrăcăminte pentru sezonul primăvară-toamnă;
- îmbrăcăminte pentru sezonul vară;
- îmbrăcăminte pentru sezonul iarnă;
- îmbrăcăminte pentru toate anotimpurile – lenjeria de corp.

4) După **modul de sprijin pe corp**:

- produse cu sprijin pe umeri (de exemplu, cămașă, bluză, sarafan, jachetă, trenchi, palton etc.);
- produse cu sprijin în talie (fustă, pantalon, șorț etc.).

Îmbrăcăminte cu sprijin pe umeri reprezintă produsele vestimentare care acoperă partea superioară a corpului, cu suprafața de sprijin pe umeri, baza gâtului, proeminența toracelui și al omoplaților.

Îmbrăcăminte cu sprijin în talie reprezintă produsele vestimentare, care acoperă, parțial sau total, partea inferioară a trunchiului și picioarele. Suprafața de sprijin este pe talie, pe proeminența abdomenului, cea a șoldurilor și a feselor.

Tema 3 FUNCȚIILE ȘI CLASIFICAREA ÎMBRĂCĂMINTEI

5) După **materia primă** utilizată:

- îmbrăcăminte din țesături de bumbac;
- îmbrăcăminte din țesături de lână;
- îmbrăcăminte din țesături de mătase;
- îmbrăcăminte din țesături de in;
- îmbrăcăminte din țesături de cânepă;
- îmbrăcăminte din țesături din fibre sintetice;
- îmbrăcăminte din țesături din fibre artificiale;
- îmbrăcăminte din țesături din fire în amestec.

ÎNTREBĂRI ȘI SARCINI DE AUTOEVALUARE:

1. Care sunt grupele în care se divizează îmbrăcăminte după modul de sprijin pe corp?
2. Care din funcțiile îmbrăcăminte se referă la corespunderea hainelor cu trăsăturile fizice ale persoanei, acuratețea și precizia de confecționare a îmbrăcăminte?
3. Care sunt criteriile în baza cărora se clasifică îmbrăcăminte? Alcătuieste o hartă de idei pentru clasificarea îmbrăcăminte.
4. Privește cu atenție imaginile de mai jos. Identifică funcția principală și destinația pieselor vestimentare, ținând cont de activitatea persoanelor din fiecare imagine.

Instruirea practică

Școală

Balul de absolvire

La ski

Tema 3 FUNCȚIILE ȘI CLASIFICAREA ÎMBRĂCĂMINTEI

5. Examinează imaginile de mai jos și clasifică produsele de îmbrăcăminte în funcție de poziția lor pe corp.

A.

B.

6. Identifică și descrie produsele intermediare ale modelului **A**.

7. Propune produse intermediare și exterioare pentru modelul **B** și precizează funcția principală a pieselor vestimentare propuse.

GLOSAR

**Pardesiu/
demiu**

– produs vestimentar exterior, care se poartă primăvara și toamna.

Trenci

– produs vestimentar exterior, confecționat dintr-o țesătură impermeabilă, care se poartă pe timp de ploaie.

Jachetă

– produs vestimentar intermediar cu sprijin pe umeri pentru femei, cu sau fără căptușeală, cu mâneci lungi, purtat peste bluză, maletă sau cămașă, cu sistem de închidere în față, cu nasturi și butoniere. Jacheta poate fi parte componentă a unui costum de oficiu, completat cu fustă sau pantalon.

Sacou

– produs vestimentar intermediar cu sprijin pe umeri, purtat exclusiv de bărbați, cu căptușeală, purtat peste cămașă, cu sistem de închidere în față la unul sau două rânduri de nasturi, cu mâneci lungi. Deseori, sacoul este parte componentă a unui costum clasic.

Vestă

– produs de îmbrăcăminte scurt, fără mâneci și fără guler, purtat de bărbați sub sacou și de femei peste bluză.

Scurtă

– produs vestimentar exterior, cu căptușeală și/sau cu termoizolant, de lungime până la linia șaoldurilor, destinat purtării în perioada rece a anului.

Șubă

– produs vestimentar exterior, confecționat din blană naturală sau artificială.

Cojoc

– haină de iarnă tradițională românească. Este produs din piele de oaie, cu lâna îndreptată spre interior și, de multe ori, decorat cu broderii pe exterior.

ȘTIAȚI CĂ...

Copiii erau îmbrăcați identic cu adulții până la mijlocul anilor 1800, când a apărut conceptul de *haine pentru copii*.

Tema 4

STILURI VESTIMENTARE ÎN MODĂ

Studiind această temă, vei fi capabil:

- să deosebești stilurile vestimentare de bază ale secolului al XX-lea;
- să identifice elementele de bază ale portului popular.

CE REPREZINTĂ STILUL VESTIMENTAR?

Conceptul de *stil* ocupă un loc important în confecționarea unor produse de îmbrăcăminte originale și sofisticate. În sens larg, termenul *stil* definește expresia artistică a unei epoci, a unui popor, exprimată prin intermediul îmbrăcăminte, accesoriilor, machiajului, coafurii. În sens restrâns, stilul definește expresia artistică a unui singur designer vestimentar celebru, de exemplu, *Gabrielle Coco Chanel*, *Yves Saint-Laurent*, *Christian Dior*, *Donatella Versace*, *Giorgio Armani*, *Calvin Klein*. Prin intermediul stilului vestimentar adoptat, îmbrăcăminte capătă un rol de exprimare a personalității. Stilul comunică informații atât despre modul de viață, educație, valorile personale ale omului, cât și despre imaginea sau mesajul pe care vrea acesta să le transmită celorlalți despre sine. În acest context, croitorul trebuie să dețină o minimă cultură de modă și stil, care îl va ajuta să ofere și să confecționeze produse vestimentare originale, elegante și corespunzătoare trăsăturilor fizice, precum și personalității clientului.

În moda secolului al XX-lea au apărut următoarele stiluri vestimentare de bază: **clasic**, **romantic**, **sport**, **eclectic** și **folcloric**.

PRIN CE SE CARACTERIZEAZĂ STILUL CLASIC?

Stilul clasic (fig. 4.1) a început să se formeze la sfârșitul secolului al XIX-lea și s-a definitivat către anii '30 ai secolului al XX-lea. Îmbrăcăminte de stil clasic este elegantă, rafinată, modernă, are linii simple și curate, croială laconică. Hainele urmează linia corpului sau sunt fluide, niciodată ajustate sau transparente. Stilul clasic se distinge printr-o gamă cromatică delicată, unde predomină culorile uni. Îmbrăcăminte se confecționează din țesături naturale și calitative, cum ar fi lâna pură, mătasea, inul, precum și din țesături artificiale, asemănătoare la proprietăți cu cele naturale.

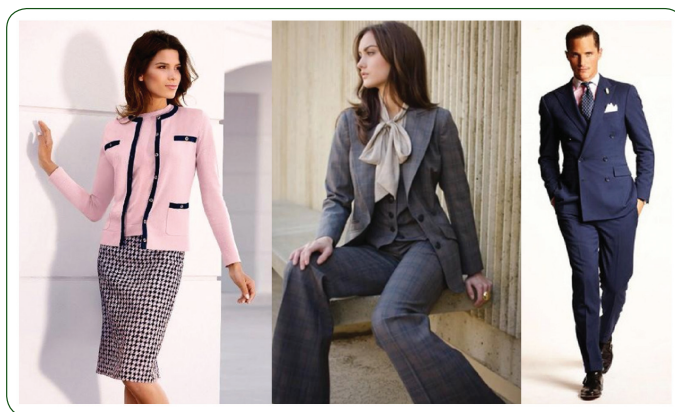

Fig. 4.1. Costume clasice pentru femei și bărbați

Vestimentația clasică nu se demodează, demonstrând că poate persista de-a lungul anilor. Din produsele de bază fac parte jachetele, vestele, cardiganele, completate cu fuste stricte de diverse croieli, pantalonii clasici și fustele-pantaloni. Accesoriile caracteristice, care completează îmbrăcăminte clasică, sunt cravatele, eșarfele, pălăriile și accesoriile „masculine” (butonii, acele pentru cravată etc.).

CE ESTE CARACTERISTIC ÎMBRĂCĂMINTEI ÎN STIL ROMANTIC?

Stilul romantic (fig. 4.2) este unul dintre cele mai feminine și delicate stiluri vestimentare. Îmbrăcămintea se caracterizează printr-o combinație de imprimeuri florale, buline sau forme neregulate. Gama cromatică variază de la culori calme, deschise, pastelate, până la culori aprinse, saturate. Hainele în acest stil au forme fluide, croieli care accentuează talia și decolteul, linii rotunjite, ornamente tip volănașe, volane, jabouri, dantele, broderii etc. Materialele cele mai des utilizate sunt țesăturile ușoare, transparente, plastice (mătase naturală, șifon, catifea, viscoză), dar și țesăturile rigide care oferă volum (brocart, atlas, capron etc.). Accesoriile pot fi delicate, dar și extravagante: eșarfe de mătase, corsaje cu flori, perle, bijuterii, broșe etc.

Fig. 4.2. Rochii în stil romantic pentru femei

PRIN CE SE DISTINGE ÎMBRĂCĂMINTEA ÎN STIL SPORT?

Stilul sport (fig. 4.3) a început să se contureze la sfârșitul secolului al XIX-lea, când a apărut pentru prima dată îmbrăcămintea destinată practicării sportului. Aceasta se distinge prin capacitatea de a asigura libertatea mișcărilor, ceea ce a influențat liniile din vestimentația sport care pune accent pe confort și mai puțin pe silueta feminină și frumusețea ei. Este vorba de un stil sport elegant, ce reprezintă o ținută ideală pentru cluburi, nu neapărat doar pentru orele de antrenament sportiv.

Îmbrăcămintea în stil sport se produce, de regulă, din fibre naturale și în amestec (bumbac, in, lână, mai rar – mătase). Gama cromatică este foarte variată – culori aprinse, vii, contrastante. Pentru stilul sportiv este caracteristică și utilizarea elementelor și furniturii „attractive”: buzunare aplicate, fermoare, capse, nasturi metalici, epoleți, centuri, fermoare cu dantură metalică etc. Produsele de bază sunt: tricouri simple, salopete, rochii blazer, pantaloni largi cargo, pantaloni din jerse, hanorace, pantofi sport și balerini.

Fig. 4.3. Îmbrăcămintea în stil sport pentru femei (a) și bărbați (b)

Tema 4 STILURI VESTIMENTARE ÎN MODĂ

CARE SUNT TRĂSĂTURILE PRINCIPALE ALE STILULUI FOLCLORIC?

Stilul folcloric a început să se manifeste în moda contemporană la începutul secolului al XX-lea, fiind inspirat din costumele tradiționale ale diferitor popoare. Trăsăturile principale ale acestui stil sunt simplitatea, croiala rațională, formele simple, dreptunghiulare și trapezoidale, precum și ornamentarea abundentă. Țesăturile utilizate au culori naturale, care depind de specificul național. Îmbrăcămintea în stil folcloric se completează cu accesorii tradiționale: bijuterii etnice, eșarfe, marame, diverse acoperăminte pentru cap, încălțăminte tradițională etc.

Grație tendințelor folclorice, în garderoba modernă și-a făcut loc o gamă largă de produse vestimentare, de exemplu, poncho-ul mexican, fusta scoțiană kilt, vestele și bluzoanele specifice tradițiilor orientale, centurile late cu șireturi, ia românească, bubu-urile africane, sabotii olandezi etc.

CARE SUNT ELEMENTELE PORTULUI TRADIȚIONAL?

Portul tradițional sau popular reprezintă unul dintre cele mai importante elemente culturale și istorice ale poporului nostru. Acesta a fost prezent în cele mai importante momente din viața fiecărui om. Costumul popular sublinia, prin ornamente, diferențele de vârstă, ocaziile la care se purta, precum și statutul social al persoanei. Meșteșugul costumului popular era transmis din generație în generație, de la mamă la fiică. În trecut, fetele nu se măritau până nu știau să țesă și să brodeze costume populare.

Elementul primar al costumului popular (fig. 4.4) este *cămașa*, purtată de bărbați și *ia* purtată de femei. Acestea sunt confecționate din pânză albă de bumbac, în sau borangic. În partea inferioară, bărbații purtau *ițari*, în timp ce femeile purtau *fota* sau *catrința* – piese care acoperă corpul de la talie în jos. Ele se confecționau din lână pură sau lână cu fire de bumbac. Fota este formată din două bucăți de țesătură, care acoperă partea din față și pe cea din spate a corpului, fiind țesută cu dungi colorate orizontale. Aceasta era purtată mai mult de fetele tinere, din satele moldovenești din nordul Moldovei și din regiunea Cernăuți, Bucovina. Mai răspândită și potrivită pentru toate vârstele, era *catrința*, confecționată dintr-o singură bucată de țesătură dreptunghiulară (1,6 x 0,8 m). *Catrința* se prindea în talie cu o *chingă* lungă până la 3-4 m. În timpul sezonului rece, peste aceste veșminte, țăranii purtau *sarica* și *bundița*, confecționate din piele de animale și *căciula* de cârlan, specifică strămoșilor noștri daci.

Costumul femeiesc la anumite ocazii (la drum, târg) era completat cu „traistă”, care reușit se îmbina cu culorile costumului. Pentru sărbători, costumul femeilor era completat cu bijuterii: inele, cercei, mărele.

CUM SE CROIEȘTE IA CU ALTIȚĂ CA ELEMENT DE CROIALĂ?

Croiala iei consta din dreptunghiuri: față, spate, altiță și mâneci (fig. 4.5). Cea mai timpurie formă de ie a fost cămașa de tip tunică, croită de-a întregul, cu mâneci lungi, având numai o tăietură fie unghiulară, fie pătrată sau rotundă, la gât.

la se înfrumuseța la gât, în partea din față și pe mâneci cu motivele decorative, vegetale sau geometrice stilizate.

Fig. 4.4. Costum popular

3dmoldova.webs.md

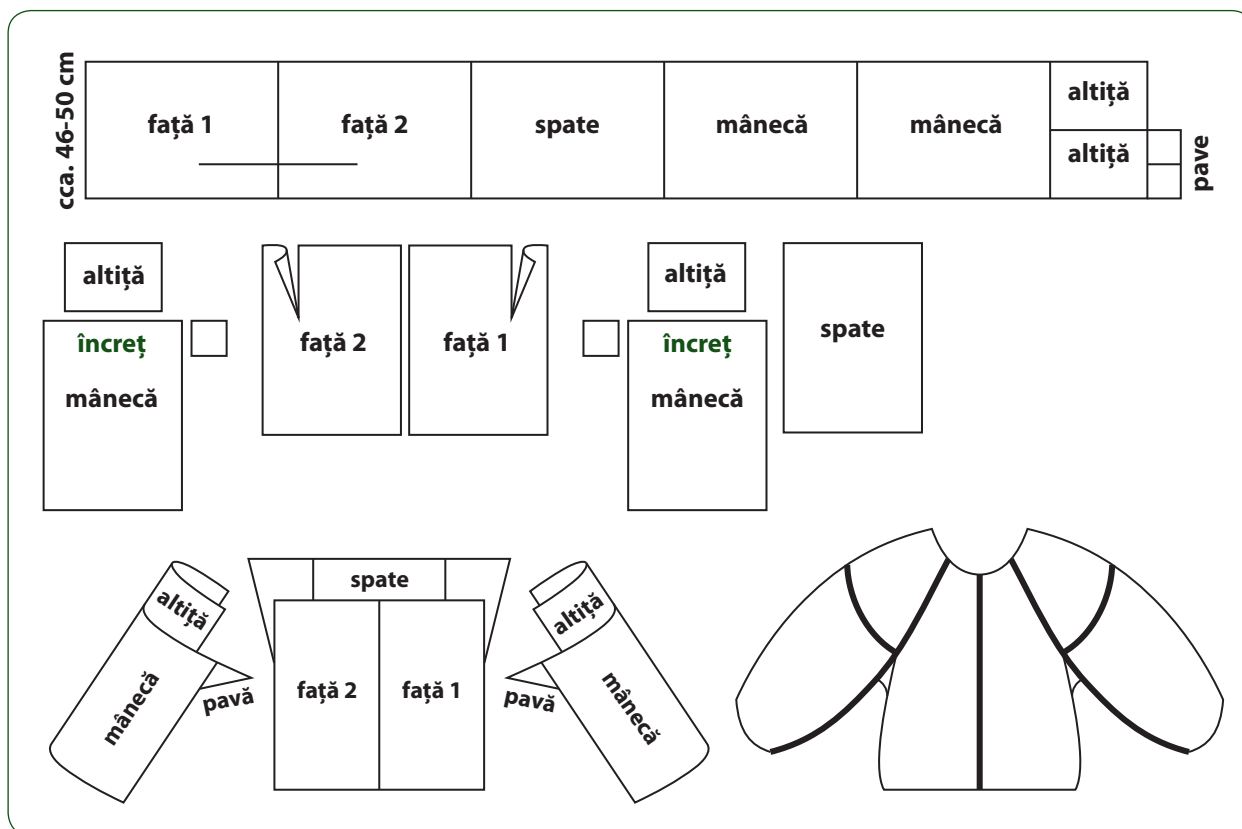

Fig. 4.5. Croiala iei

Fig. 4.6. Elementele iei

cheițele – cusături de îmbinare a bucăților de material (fig. 4.7).

bibilurile – dantelă lucrată cu acul sau cusătură cu colțșori (aplicată la guler, la mâneci sau la poalele iei/cămășii (fig. 4.8).

la națională este cea mai decorativă piesă vestimentară, purtată de femeile de orice vârstă, fiind înfrumusețată prin

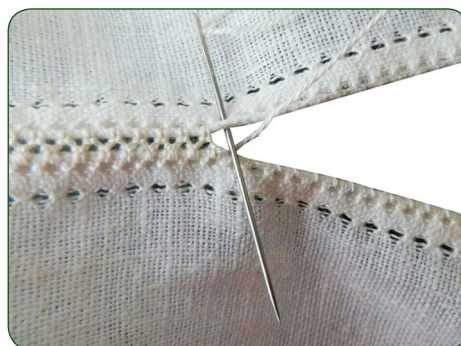

Fig. 4.7. Cheițe

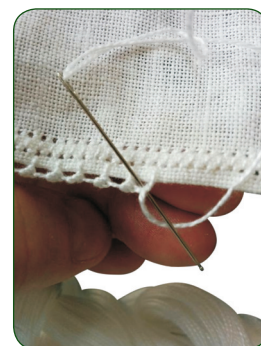

Fig. 4.8. Bibiluri

Tema 4 STILURI VESTIMENTARE ÎN MODĂ

diferite tehnici de brodat. Aceasta se broda îndeosebi „în cruciuliță” și mai puțin „neted pe fire numărate”, separând motivele decorative, vegetale sau geometrice în segmente înguste, pe care se aplica broderia. Astfel, ia și fiecare element de decor – încrețul, alțița, râurile, ornamentele – erau mesaje strămoșești, reprezentând istoria și povestea neamului nostru, pe care ar trebui să le putem descifra.

CUM DESCIFRĂM SEMNELE CUSUTE PE IILE TRADIȚIONALE?

Cele mai răspândite/cunoscute modele de ie sunt iile cu spic, garofiță, cu creasta cocoșului, dar și cu flori de măr, lalele, bujori, trandafiri, chiar și cu ghimpți, pe plan secund fiind modelele geometrice. Figura 4.9 prezintă o legendă a semnelor cusute pe iile tradiționale.

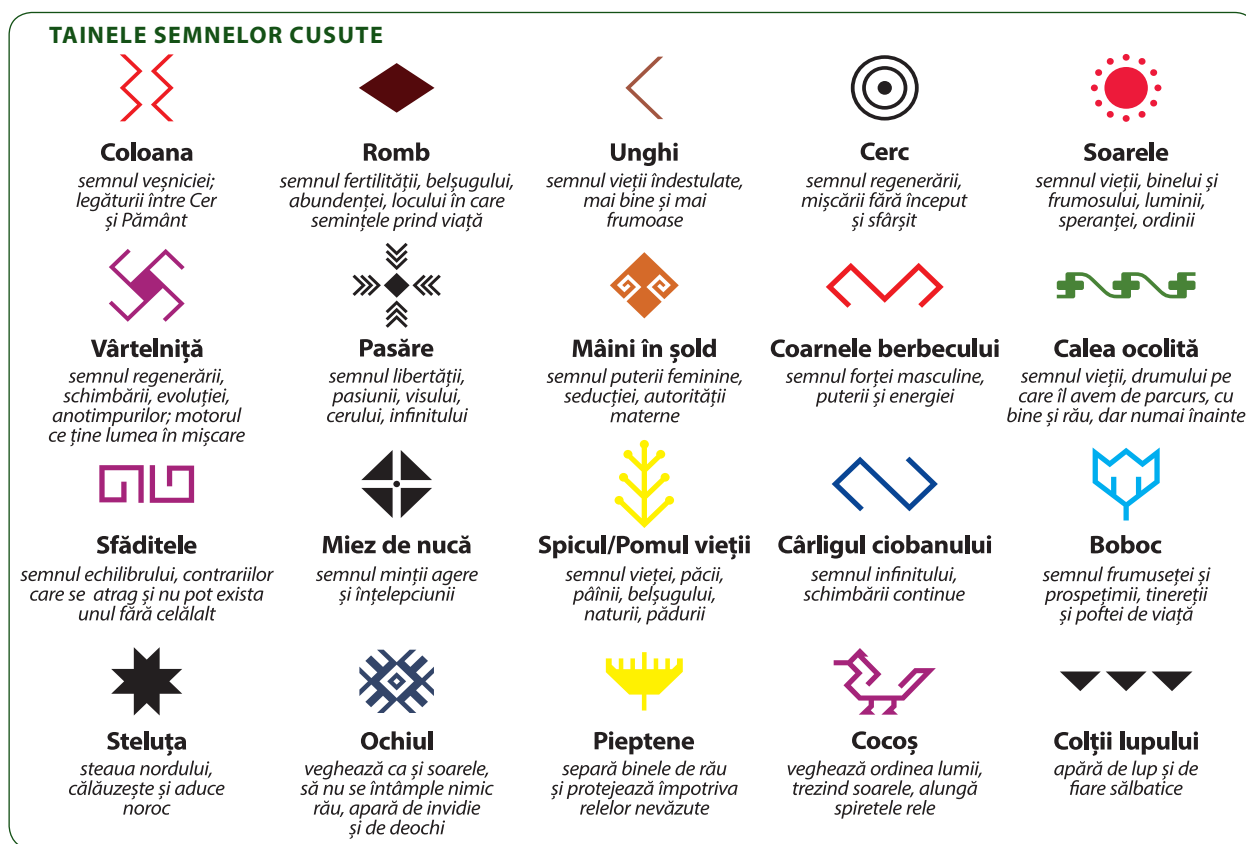

Fig. 4.9. Tainele semnelor cusute

CARE ESTE ROLUL PORTULUI TRADIȚIONAL ÎN ZILELE NOASTRE?

În ultimul timp, costumul tradițional se bucură de o popularitate tot mai mare, fiind purtat nu doar la sărbătorile naționale, ci și la nunți, botezuri, festivități de importanță locală. Au apărut, de asemenea, sărbători care au drept scop promovarea valorilor tradiționale și a semnificației mesajelor transmise prin simbolurile care se regăsesc pe costumul popular.

Astfel, începând cu anul 2013, *Ziua Universală a lei* se sărbătorește pe 24 iunie, odată cu Sânzienele – sărbătoarea nașterii sfântului Ioan. Aceasta a devenit, în scurt timp, un eveniment de semnificație globală, fiind marcat în peste 50 de țări ale lumii. În anul 2015, Parlamentul Republicii Moldova a declarat *Ziua Portului Popular*, sărbătorită în ultima zi de duminică a lunii iunie.

Tema 4 STILURI VESTIMENTARE ÎN MODĂ

Portul popular, în special țesătura magică și croiala deosebită a iei românești, este și o sursă de inspirație pentru artiștii și designerii vestimentari din întreaga lume. Astfel, *Yves Saint Laurent*, în colecția sa din 1981, a lansat pe podium ia românească (fig. 4.10 a), care a rămas până în prezent un punct de referință în creația designerului. Alte nume celebre, cum ar fi *Jean-Paul Gaultier*, *Emilio Pucci*, *Dolce & Gabbana*, *Tom Ford* (fig. 4.10 b), *Alber Elbaz*, au lansat colecții ce conțin motive tradiționale sau broderii din portul tradițional românesc.

Fig. 4.10. Îmbrăcăminte contemporană în stil folcloric

Ia a devenit o sursă de inspirație și pentru designerii din Republica Moldova și România: *Valentina Vidrașcu*, *Alina Bradu*, *Dorin Negrău* și *Sandra Galan*. Creațiile vestimentare ale acestora readuc în atenția publicului calitățile artistice ale iei, dar într-o variantă modernă. De exemplu, *Valentina Vidrașcu* a creat numeroase colecții inspirate de portul tradițional și simbolurile acestuia, prezentând femeia modernă, sigură pe sine, care apreciază detaliile lucrate manual și țesăturile fine (fig. 4.10 c). Colecțiile semnate de *Valentina Vidrașcu* promovează și alte produse vestimentare precum catrința, bundița, brăul din macrameu, centura.

CE REPREZINTĂ ÎMBRĂCĂMINTEA ÎN STIL ECLECTIC?

Destul de frecvent se face remarcată combinarea de diverse stiluri vestimentare, chiar contrastante unele. În modă acest fenomen se numește tendință **eclectică/difuză** (fig. 4.11). Îmbrăcăminte în stil eclectic se distinge printr-un mix uimitor de culori, materiale și texturi. Există stiluri care se îmbină natural într-o ținută originală și sofisticată. De exemplu, îmbrăcăminte în stil clasic se combină organic cu cel romantic și sport. O bluză romantică, îmbrăcată cu un costum cu linii stricte, va înfrumuseța aspectul exterior al femeii și îi va scoate în evidență feminitatea. În același timp, nu va mai rămâne nimeni uimit de asortarea sacoului clasic cu blugi, pulover și maiou. Un asemenea complex poate fi recomandat și pentru lucrul în oficiu, în cazul în care activitatea profesională nu deține un caracter oficial.

Tema 4 STILURI VESTIMENTARE ÎN MODĂ

Fig. 4.11. Eclectica în îmbrăcăminte

Cunoștințele despre stilurile vestimentare și tendințele modei sunt indispensabile activității profesionale a croitorului. Acestea îi vor permite să recomande modele care vor îmbina armonios tendințele modei și personalitatea clientului.

ÎNTREBĂRI ȘI SARCINI DE AUTOEVALUARE:

1. Care sunt stilurile vestimentare de bază, în moda secolului al XX-lea?
2. Prin ce se deosebește stilul clasic de cel romantic?
3. Cum înțelegi expresia „*Eclectica în îmbrăcăminte*”?
4. Din ce elemente vestimentare este constituit costumul popular purtat de femei?
5. Care sunt părțile componente ale decorului unei ii?
6. Care este scopul semnelor cusute pe iile tradiționale?
7. Schițează o ie personalizată, ornamentată cu diferite semne. Explică sensul semnelor.
8. Descrie stilurile vestimentare din secolul XX conform tabelului de mai jos. Completează tabelul.

Denumirea stilului	Liniiile croielii	Gama cromatică	Tipurile de țesături	Elementele caracteristice stilului

Tema 4 STILURI VESTIMENTARE ÎN MODĂ

GLOSAR

Croiala produsului – felul cum este croită o haină

Chingă – cingătoare de piele sau de pânză.

Gamă cromatică – ansamblu de culori într-o pictură, într-o ținută vestimentară etc.

Maramă – fâșie lungă de voal fin, cu care își acoperă capul femeile, când se îmbracă în costum național, lăsând capetele să atârne până aproape de pământ.

ȘTIAȚI CĂ...

O schiță a unei geți, desenate de Leonardo da Vinci, a fost transpusă în realitate de către Museo Ideale, muzeul din orașul natal al lui da Vinci, și firma florentină Gherardini, sub numele „Pretiosa”. Schița geții a fost desenată de da Vinci în 1497 și publicată prima dată în anii 70 ai secolului XX de către cercetătorul Carlo Pedretti. Privind geanta, îți dai seama că Leonardo da Vinci avea o viziune clară, unică, asupra modei.

Sursa <http://www.alexandra-s.com/cum-arata-pretiosa-geanta-desenata-de-leonardo-da-vinci-acum-500-de-ani/>

Geanta

lui Da Vinci

Cele patru mari capitale ale modei mondiale sunt Paris, Londra, Milano și New York. Fiecare dintre ele prezintă un show de modă de două ori pe an – în februarie și în septembrie.

* * * * *

Termenul francez *haute couture* este utilizat în descrierile ținutelor sau colecțiilor designerilor celebri. Stilul *haute couture* este protejat în Franța de lege și poate fi asociat colecțiilor marilor case de modă, care îndeplinesc un șir de condiții stricte. Casa de modă, care își dorește o astfel de etichetă, trebuie să dețină un atelier în Paris, unde să lucreze cel puțin 20 de angajați și să organizeze anual două spectacole de modă. Ținutele prezentate trebuie să fie atât de zi, cât și de seară, și într-un număr nu mai mic de 35. Hainele din aceste colecții nu sunt date spre vânzare în magazine obișnuite, chiar dacă acestea aparțin casei de modă, ci în saloane private, unde clientela este una exclusivistă.

Tema 5

DESENUL PENTRU CROITOR

Studiind această temă, vei fi capabil:

- să selectezi materialele și instrumentele necesare pentru executarea unui desen;
- să aplici elemente de desen tehnic și desen artistic;
- să schițezi conturul corpului feminin.

CE REPREZINTĂ UN DESEN?

Desenul este o tehnică și o artă care constă în reprezentarea grafică a unui obiect, a unei figuri sau a unui peisaj pe o suprafață plană sau curbă. De regulă, reprezentarea se face prin linii, puncte, hașurări, pete, simboluri (fig. 5.1).

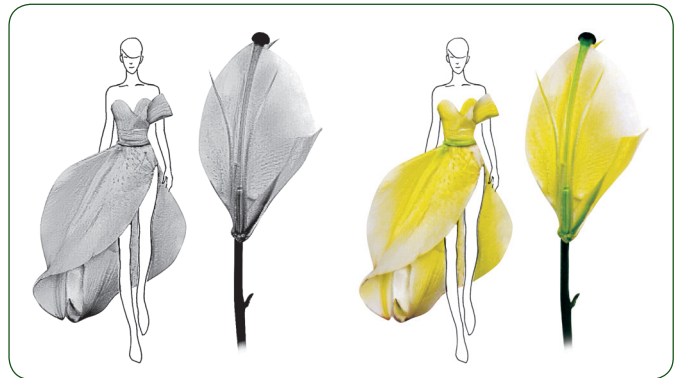

Fig. 5.1. Desene artistice

CE REPREZINTĂ UN DESEN TEHNIC?

Desenul tehnic este o reprezentare grafică a diferitelor obiecte după anumite reguli, norme și standarde, în scopul proiectării sau confecționării acestora (fig. 5.2).

În domeniul producerii vestimentare, desenul tehnic este limbajul de comunicare dintre designeri și inginerii-proiectanți, care concep diferite idei vestimentare, și executanți (croitori și cusători), care realizează în practică ideile acestora.

Prin desene tehnice pot fi reprezentate atât produse vestimentare în ansamblu, cât și elemente și repere ale acestora, cu indicarea exactă a dimensiunilor și tipului lucrărilor de executat.

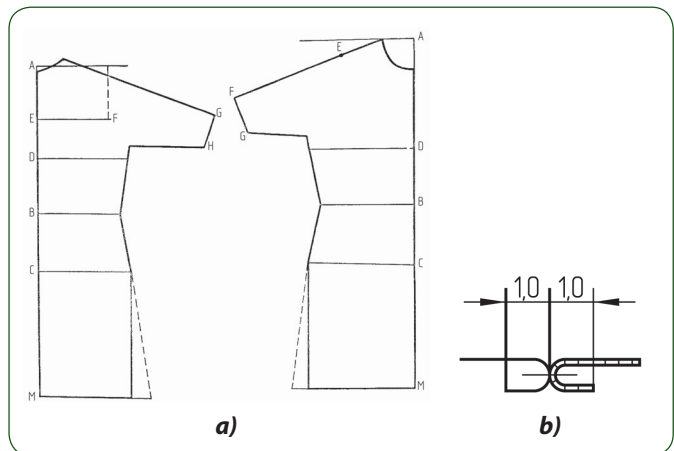

Fig. 5.2. Desene tehnice:

a) tiparul unei rochii; b) schema unei cusături.

LA CE ÎI SERVEȘTE CROITORULUI DESENUL ȘI DESENUL TEHNIC?

Croitoria este deseori considerată o artă, iar un croitor adevărat este asemenea unui pictor sau unui sculptor, ce poate crea modele unice, oferind, fiecărui client, haina care îl definește cel mai bine și care îi pune în valoare, cât mai reușit, corpul și personalitatea sa!

Tema 5 DESENUL PENTRU CROITOR

Deci, de la ce începe procesul de creație al croitorului? Răspunsul este: de la desen!

La o primă etapă, este necesar să poți prezenta ideea prin desen. Nu trebuie să deții un talent extraordinar în pictură, este suficient doar să poți desena o schiță a ceea ce urmează să crezi (fig. 5.3).

Fig. 5.3. Schițe ale modelelor de rochii pentru ocazii speciale

O altă etapă este *construcția tiparelor*, care reprezintă un element foarte important în croitorie. Construcția tiparelor presupune transpunerea pe o foaie de hârtie a unor elemente constituente ale produsului de realizat (fig. 5.4). Această operație trebuie să fie efectuată cu mare exactitate, în caz contrar, produsul va fi nereușit, iar clientul – nemulțumit.

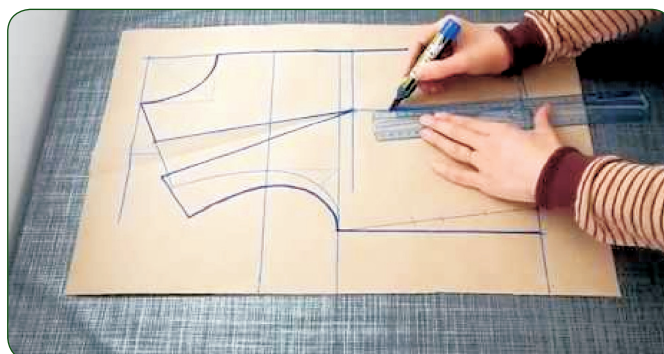

Fig. 5.4. Construcția tiparelor

Dar, pentru ca să poți expune cât mai clar posibil ideea prin desen, după care să poți construi cât mai exact tiparele necesare, există niște reguli/cerințe de *desen tehnic*, pe care trebuie să le respecti.

Să explorăm, pas cu pas, cerințele pentru realizarea reprezentărilor grafice, adică ale schițelor de model și ulterior tiparelor.

Dacă examinăm oricare desen, fie artistic, fie tehnic, observăm niște elemente comune. Fiecare desen este reprezentat pe o anumită hârtie și este executat cu ajutorul unor materiale și instrumente de desen.

CUM SELECTĂM HÂRTIA PENTRU DESEN?

Hârtia pentru desen se alege în funcție de utilizare:

- hârtie albă opacă, folosită pentru reprezentarea desenului;
- hârtie de calc transparentă, utilizată pentru reproducerea desenelor;
- hârtie milimetrică opacă sau transparentă, folosită la reprezentarea unor tipare ale produselor vestimentare.

CUM DEOSEBIM CREIOANELE PENTRU DESEN?

Creioanele pentru desen au minele din grafit cu diferită duritate (fig. 5.5):

- creioanele cu simbolul B au minele moi;
- creioanele cu simbolul HB au minele semidure;
- creioanele cu simbolul H și F au minele dure.

Pentru a asigura acuratețea desenelor în creion, se utilizează radierele, care trebuie să fie moi și să nu scâmoșeze hârtia.

CARE SUNT INSTRUMENTELE PENTRU DESEN?

Principalele instrumente utilizate pentru executarea desenelor tehnice sunt:

- echerale;
- raportoarele, care sunt gradate cu 0° , 90° , 180° și 360° ;
- compasuri.

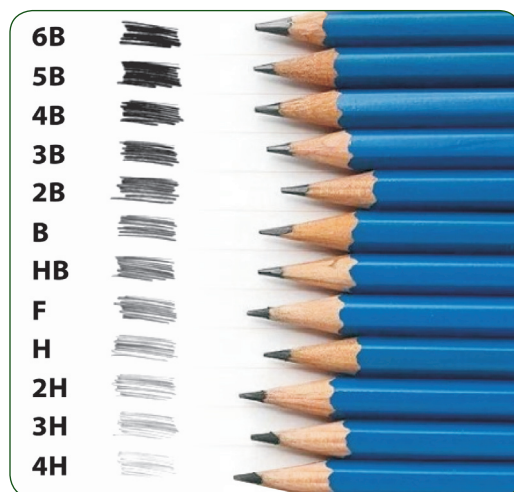

Fig. 5.5. Creioane pentru desen

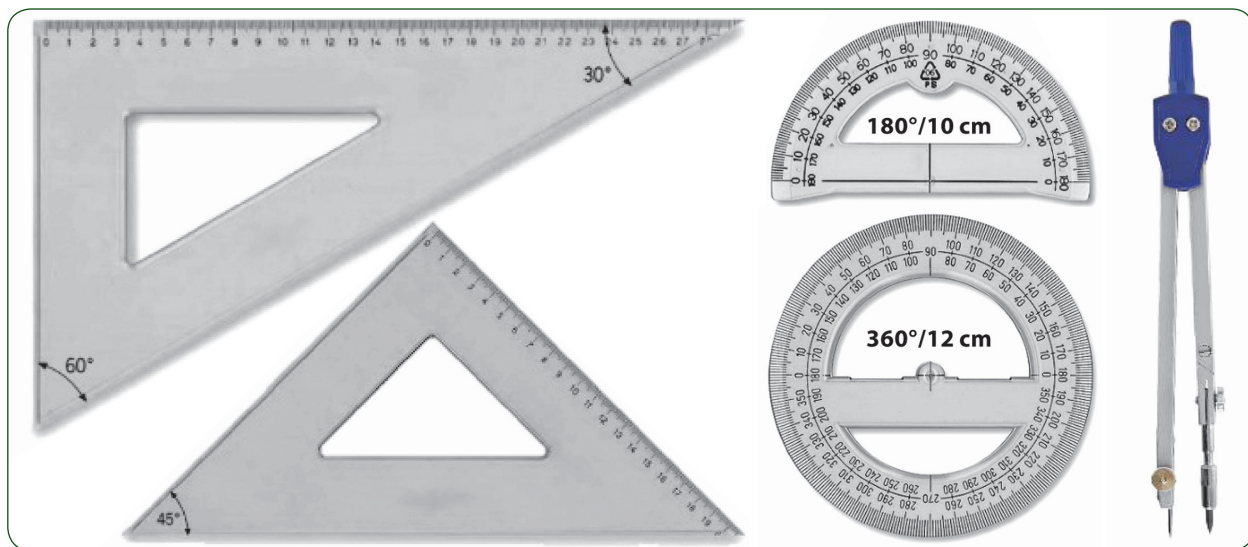

Fig. 5.6. Instrumente pentru desen

Spre deosebire de desenele artistice, cele tehnice sunt reprezentate pe un anumit *format*, la o anumită *scară*, iar *liniile utilizate* (de diverse forme și grosimi) au o anumită semnificație. Unele desene tehnice folosite de croitor pot avea un *indicator*.

CE ESTE FORMATUL DESENULUI?

Formatul desenului tehnic reprezintă spațiul de pe coala de hârtie, utilizat pentru desen, care este delimitat de un contur dreptunghiular. Formatele se notează cu litera A, urmată de o cifră.

Tema 5 DESENUL PENTRU CROITOR

Conform standardelor, formatele se obțin din formatul **A0** prin împărțirea în jumătate a fiecărui format obținut (fig. 5.7). Fiecare dimensiune reprezintă jumătate din dimensiunea formatului mai mare precedent. Adică, dacă împărțim formatul A0 în jumătate, obținem două formate A1; dacă tăiem în jumătate un format A1, obținem două formate A2 și a.m.d. Formatele cele mai utilizate de croitor sunt A0, A1, A2, A3 și A4.

Formatul desenului poate fi orientat pe dimensiunea lui cea mai mare, fie pe lungime (fig. 5.8 a), fie pe lățime (fig. 5.8 b).

Format	Dimensiuni (mm)
A0	841x1189
A1	594x841
A2	420x594
A3	297x420
A4	210x297

Fig. 5.7. Formatele standard de hârtie

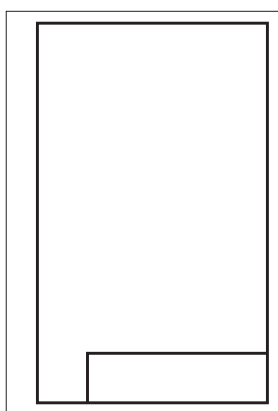

Fig. 5.8 a

Planșă orientată pe lungime

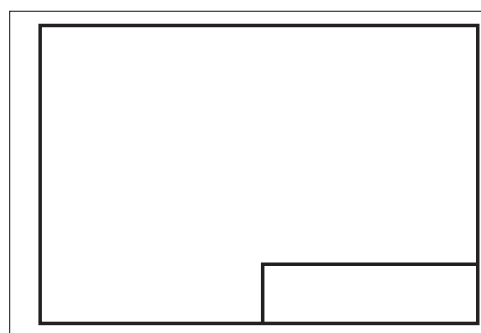

Fig. 5.8 b

Planșă orientată pe lățime

Elementele grafice obligatorii ale formatului, stabilite prin standarde, sunt: indicatorul, marginile, chenarul și reperele de centrare (fig. 5.9).

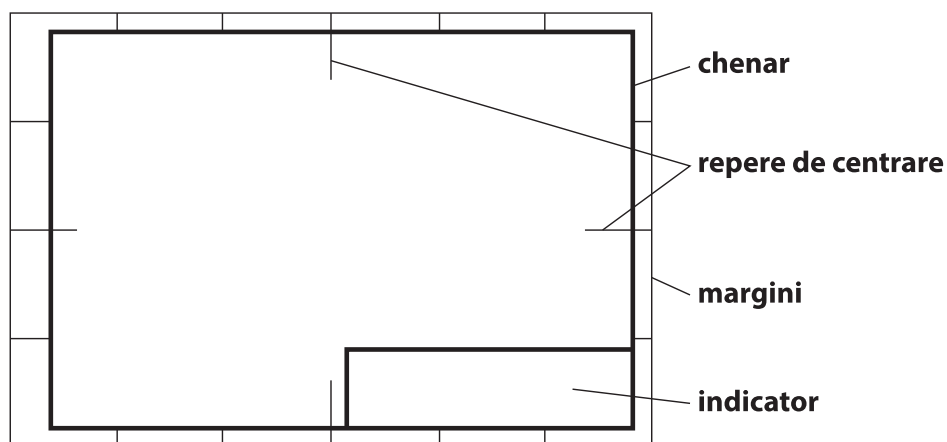

Fig. 5.9. Elementele grafice obligatorii ale formatului

Tema 5 DESENUL PENTRU CROITOR

CE REPREZINTĂ INDICATORUL?

Indicatorul este un element grafic al formatului, care reprezintă un tabel cu date, ce servesc la identificarea și înțelegerea desenului și a obiectului reprezentat (fig. 5.10). Structura indicatorului, precum și informațiile/datele înscrise în indicator pot să difere în dependență de scopul/destinația desenului.

Indicatorul se amplasează, de regulă, în colțul inferior din dreapta al formatului, fiind lipit de chenar.

					85 02 01 18.12			
						Litera	Coala	Scara
Mod	Coala	Nr. document	Semnat	Data	Tiparul de baza si de model al fustei drepte			1:4
Efectuat								
Ferificat								
						Coala	Coli	
Contr. tehn.					70% - lana	Zinaida Style SRL		
Contr. norm.					30% - poliamid			
Aprobat								

Fig. 5.10. Reprezentarea indicatorului de pe un desen tehnic

CE REPREZINTĂ SCARA UNUI DESEN?

Obiectele din lumea înconjurătoare au diferite dimensiuni și în multe cazuri nu pot fi reprezentate grafic în mărimea lor naturală. De aceea, în desene se utilizează *scări* pentru mărirea sau micșorarea reprezentărilor grafice ale obiectelor. Scara unui desen este raportul dintre dimensiunea liniară, măsurată pe desen, și dimensiunea reală a obiectului reprezentat.

Scara de reprezentare este utilizată pentru a reda toate detaliile de formă, precum și dimensiunile necesare, cât mai complet, clar și exact. De regulă, în reprezentarea grafică, scările de mărire se utilizează pentru redarea detaliilor obiectului, iar scările de micșorare – pentru redarea obiectului în ansamblu.

Scările de reprezentare în desenul tehnic pot fi:

Tipul scării	Scări recomandate
Scară de mărime naturală	1:1
Scară de mărire	2:1; 5:1; 10:1; 20:1; 50:1; 100:1
Scară de micșorare	1:2; 1:5; 1:10; 1:20; 1:50; 1:100

Fig. 5.11. Scări de reprezentare standard

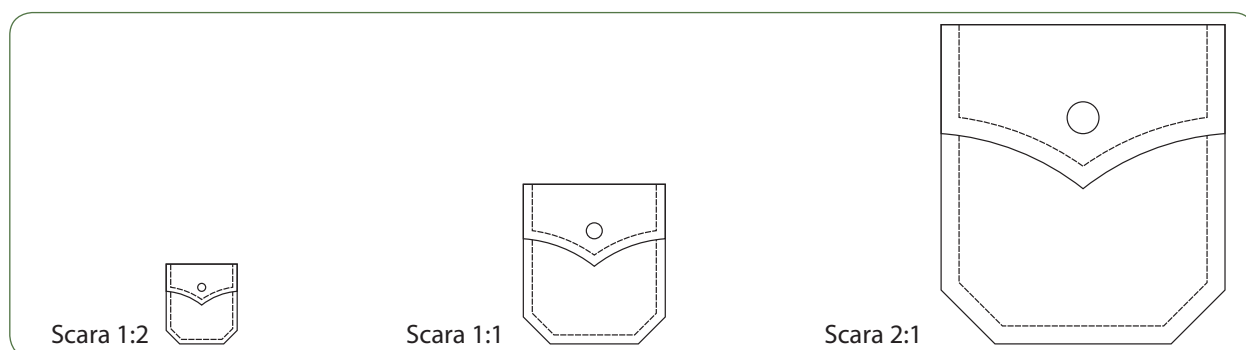

Fig. 5.12. Buzunar reprezentat la diferite scări

Tema 5 DESENUL PENTRU CROITOR

Croitorul are nevoie să opereze cu scara la citirea desenelor tehnice, atunci când acestea reprezintă diverse tipare de croitorie, dar în mod special, croitorul aplică scara când confecționează modele în miniatură, adică de dimensiuni reduse de 2 sau chiar de 4 ori (fig. 5.13).

Fig. 5.13. Produs vestimentar confecționat la scara 1:4 și 1:1

Scara se alege în funcție de complexitatea și dimensiunile obiectului care se dorește a fi confecționat sau reprezentat pe hârtie.

CARE ESTE ROLUL LINIILOR?

În reprezentările grafice, liniile sunt elementele de bază în realizarea comunicării dintre proiectanți și executanți referitor la CE și CUM trebuie de executat produsul. Felul în care sunt utilizate liniile, cum arată pe desen și ce înseamnă acestea este stabilit prin standarde.

Liniile se diferențiază prin: grosime și continuitate (vezi tabelul de mai jos).

Denumirea liniei	Reprezentare	Exemple de utilizare
Continuă groasă	—————	Contururi reale, vizibile ale produsului/tiparului
Continuă subțire	—————	Linii ajutătoare, hașuri
Înteruptă subțire	- - - - -	Reprezentări ale cusăturilor pe suprafața produsului
Continuă subțire ondulată	~~~~~	Linii de ruptură în piese, elemente
Linie punct subțire	- · - · - · -	Linii de axă de simetrie

Fig. 5.14. Reprezentarea diverselor tipuri de linii

Tema 5 DESENUL PENTRU CROITOR

După cum am menționat mai sus, procesul de creație a croitorului începe la etapa de exprimare/prezentare a ideii prin desen. Pentru aceasta croitorul trebuie să dețină niște tehnici specifice desenului artistic, un aspect foarte important al acestuia fiind proporțiile corpului uman.

CE REPREZINTĂ PROPORȚIILE CORPULUI UMAN?

Proporțiile corpului uman a fost subiect de cercetare a marilor artiști, din toate epocile. Grecii numeau simetrie, ceea ce noi numim proporție și considerau că noblețea, forța și grația sunt redată prin proporție.

Oamenii preocupați de frumusețea corpului omenesc și de echilibrul proporțiilor au formulat anumite reguli sau sisteme de proporție, care sunt utilizate și în zilele noastre. Ei au descoperit că înălțimea corpului omenesc echivalează cu 8 capete și, după observațiile făcute, au luat ca unitate de măsură *mărimea capului* (fig. 5.15). Astfel, marii artiști împărțeau corpul omenesc în 8 părți și, în baza acestor măsuri, reglementau execuția statuilor și picturilor.

Totuși, având în vedere numeroasele excepții, provenite din diferite cauze (rase, climă, îndeletniciri etc.), înălțimea corpului omenesc variază între 6-8 capete.

Așadar, în activitatea sa, croitorul trebuie să fie capabil să îmbine regulile desenului tehnic cu cerințele desenului artistic.

Crezi că ești deja pregătit/pregătită să începi a schița modele ale produselor de îmbrăcăminte? Probabil încă nu. Pentru aceasta este necesar să poți desena/schița conturul corpului omenesc, care să fie cât mai apropiat de realitate.

CUM DESENĂM CORPUL UMAN?

Pentru început, vom învăța să schițăm un corp feminin, în poziție frontală, utilizând schema proporțională, în care unitatea de măsură este *mărimea capului*, numită și *lungime sau înălțime de cap*.

Pentru a realiza desenul, pregătește o foaie de hârtie, un creion, o radieră și o riglă și execută, pas cu pas, operațiile de mai jos, ghidându-te de figura 5.16:

- **Desenăm schema proporțiilor corpului:**
 - Trasează o linie axială, adică o dreaptă verticală, pe mijlocul foii.
 - Împarte linia axială în opt segmente egale.
 - Trasează linii orizontale prin punctele segmentelor și numerotează-le de la 0 la 8.
- **Desenăm capul:** între liniile 0 și 1, desenează capul în formă ovală.

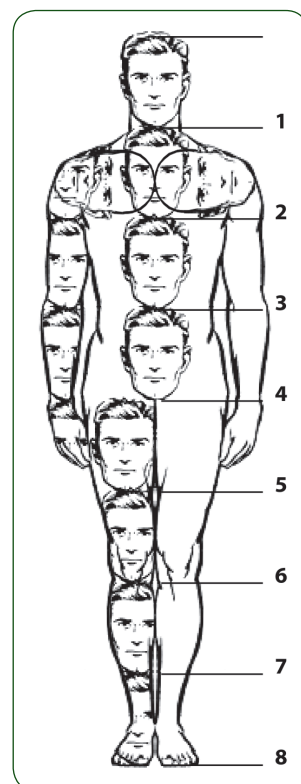

Fig. 5.15. Proporțiile corpului omenesc

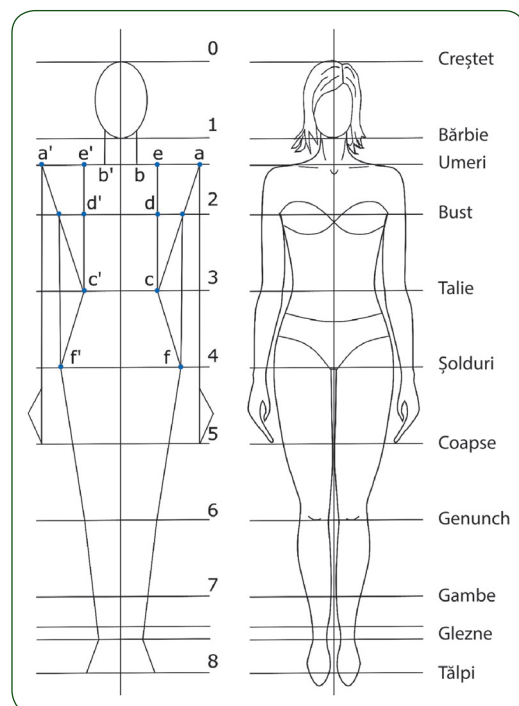

Fig. 5.16. Schema proporțiilor corpului feminin

Tema 5 DESENUL PENTRU CROITOR

- **Trasăm linia umerilor:** între linia 1 și 2, la o distanță de două treimi de la linia 2, trasează linia umerilor.
- **Marcăm lățimea umerilor:** pe linia umerilor, pe de o parte și alta a liniei axiale, depune câte o lungime de cap. Marchează punctele ce determină lățimea umerilor prin **a** și **a'**. (pentru verificare: lățimea umerilor este egală cu două lungimi de cap, vezi fig. 5.15 și fig. 5.16).
- **Desenăm gâtul:** pe linia umerilor, pe de o parte și alta a liniei axiale, depune câte o pătrime din lungimea capului. Marchează punctele ce determină lățimea gâtului prin **b** și **b'**. Din aceste puncte, trasează linii verticale în sus, până la intersecția cu capul.
- **Marcăm lățimea taliei:** pe linia taliei (3), pe de o parte și alta a liniei axiale, depune câte o jumătate din lungimea capului. Marchează punctele ce determină lățimea taliei prin **c** și **c'**. (pentru verificare: lățimea taliei este egală cu o lungime de cap).
- **Marcăm punctele bustului și punctele de la baza gâtului:** de pe linia taliei (3), din punctele **c** și **c'**, trasează linii verticale în sus și la intersecția cu linia bustului (2), marchează punctele bustului prin **d** și **d'**, iar la intersecția cu linia umerală, marchează punctele de la baza gâtului prin **e** și **e'**.
- **Conturăm partea superioară a corpului** (trunchiul): trasează o linie oblică din punctele umerale **a** și **a'** până în punctele taliei **c** și **c'**.
- **Marcăm lățimea șoldurilor:** din punctele de intersecție a liniei oblice cu linia bustului (2), trasează linii verticale în jos, pe de o parte și alta a liniei axiale, până la linia șoldurilor (4). Marchează punctele ce determină lățimea șoldurilor prin **f** și **f'**.
- **Marcăm lățimea tălpilor:** între liniile 7 și 8, pe mijlocul segmentului, trasează linia gleznei. Pe linia gleznei, pe de o parte și alta a axei, marchează lățimea tălpilor, ținând cont că lățimea unei tălpi este egală cu o treime din lungimea capului. Marchează punctele ce determină lățimea tălpilor prin **g** și **g'**.
- **Conturăm partea inferioară a corpului:** unește punctele taliei **c** și **c'** cu punctele șoldurilor **f** și **f'**, apoi unește punctele șoldurilor **f** și **f'** cu punctele tălpilor **g** și **g'**. Desenează tălpile în forma unui trapez, al cărui bază mică este între punctele **g** și **g'**, iar baza mare se găsește pe linia 8.
- **Conturăm mâinile:** din punctele umerale **a** și **a'**, trasează două linii verticale în jos, până la linia 5. Desenează palma sub forma unui triunghi, ținând cont că aceasta este egală cu două treimi din lungimea capului.
- **Conturăm întreaga schiță:** Conturează, cu linii mai groase, gâtul, umerii, membrele superioare, părțile laterale și membrele inferioare.

Așadar, ținând cont de cerințele desenului tehnic, îmbinate cu cele ale desenului artistic, vei reuși, în calitate de croitor, să desenezi și să expui mai clar *modelele* produselor de îmbrăcăminte, comandate de client.

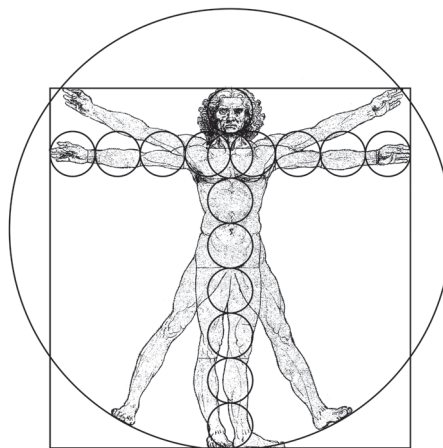
ÎNTREBĂRI ȘI SARCINI DE AUTOEVALUARE:

1. Care este deosebirea dintre un desen artistic și un desen tehnic?
2. Cum se obțin formatele desenelor?
3. În care situații de lucru croitorul utilizează scările de micșorare și de mărire?
4. Cum se explică următoarele scări: 2:1; 1:1; 1:2; 1:4; 1:10?
5. Care este rolul liniilor în desenul tehnic?
6. Ce sistem de proporție este utilizat în zilele noastre?
7. Desenează corpul feminin, conform algoritmului prezentat mai sus. Repetă această sarcină până când vei reuși să execuți desenul fără ghidarea din manual.

ȘTIAȚI CĂ...

Oamenii de artă și știință au descoperit că înălțimea corpului uman este proporțională cu lățimea acestuia. Adică, brațele omului, întinse orizontal, au aceeași întindere ca și înălțimea sa. Leonardo da Vinci, cel mai vestit cercetător al proporțiilor corpului uman, pictor și savant italian din epoca Renașterii, a demonstrat că omul cu brațele întinse, poate fi înscris într-un pătrat și într-un cerc.

Tema 6

REALIZAREA SCHIȚEI DE MODEL

Studiind această temă, vei fi capabil:

- să diferențiezi elementele schiței modelului;
- să schițezi elemente ale produselor vestimentare;
- să schițezi modele, utilizând scheme proporționale.

După câte ai aflat în precedenta temă, croitorul trebuie să poată desena sau prezenta prin desen ceea ce vrea să creeze. Cu alte cuvinte, croitorul trebuie să fie capabil să realizeze schița modelului.

CE ESTE SCHIȚA MODELULUI?

Schița modelului este o reprezentare grafică a părții din față și din spate a modelului unui produs de îmbrăcăminte, redată corect proporțional, clar și ușor de citit.

Dacă „produsul de îmbrăcăminte” este un obiect de îmbrăcăminte, care face parte dintr-un ansamblu vestimentar, atunci „modelul” este concretizarea sau imaginea exactă a acestui produs de îmbrăcăminte. De exemplu, pentru produsul *jachetă pentru femei*, modelul ar putea fi *jachetă lungă, semiajustată pe corp, cu guler tip ștei, cu buzunare, cu cordon, cu linii de divizare și manșete la terminația mânecii* (fig. 6.1).

Există o legătură directă dintre produsul de îmbrăcăminte și corpul uman, mai exact părțile corpului. De aceea, orice model schițat va reprezenta contururile părților corpului uman.

Precum conturul corpului uman poate fi redat prin linii drepte și linii curbe, la fel și schița modelului poate fi executată, utilizând linii drepte și curbe (fig. 6.2). Linia curbă are formă de arc, încovoiată, care poate fi convexă sau concavă. Linia convexă are o suprafață rotunjită, formând o proeminență, iar linia concavă prezintă o adâncitură sferică.

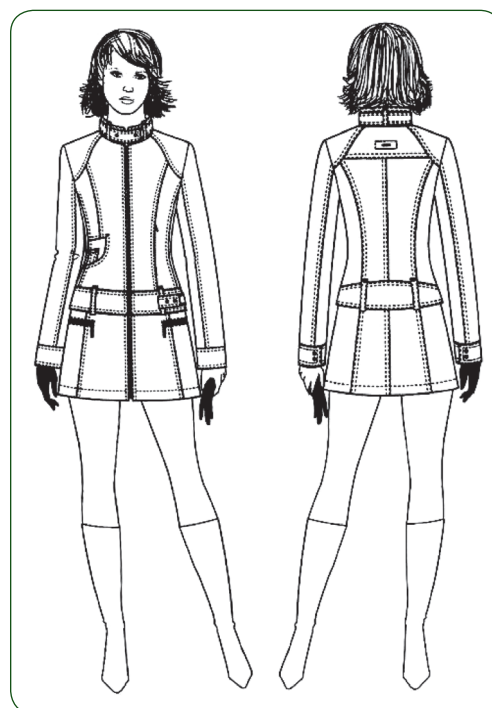

Fig. 6.1. Schița de model al produsului jachetă

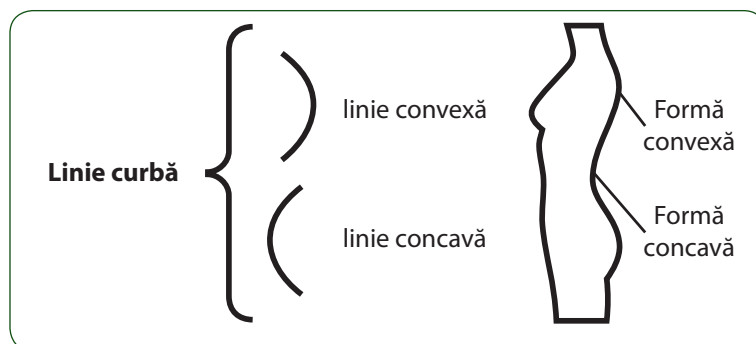

Fig. 6.2. Liniile utilizate la desenarea schiței de model

CARE SUNT CELE MAI IMPORTANTE ELEMENTE ÎN SCHIȚA MODELULUI?

Pentru realizarea unei schițe de model, se ține cont de următoarele elemente:

- **Dimensiunile corpului.** Corpul uman este alcătuit din aceleași părți, însă forma și dimensiunile lor variază considerabil de la un om la altul. Ca rezultat, aceeași haină arată complet diferit, de exemplu, pe o persoană scundă și pe alta de înălțime medie sau înaltă. Echilibrat și frumos va fi perceput acel produs vestimentar, care este potrivit dimensional și adaptat proporțional, astfel încât să pună în evidență părțile deosebite ale corpului.
- **Proporțiile corpului.** Proporțiile corpului reprezintă relația de dimensiune dintre partea superioară a corpului (lungimea trunchiului) și picioare, în raport cu poziția liniei taliei. Există mai multe combinații de proporții (fig. 6.3):

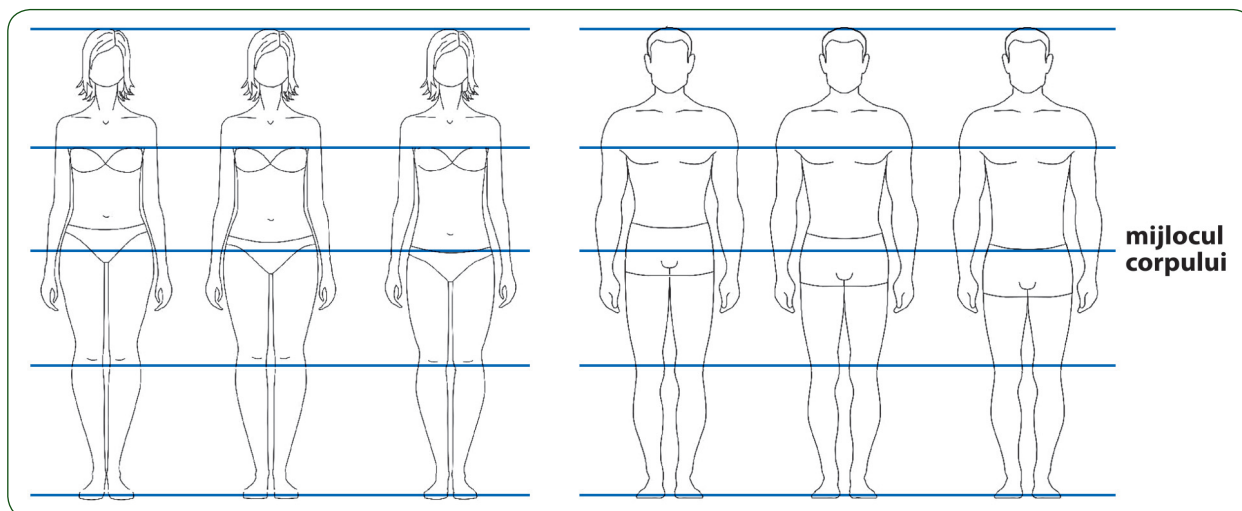

Fig. 6.3. Combinații de proporții ale corpului feminin și masculin

- trunchiul lung și picioarele scurte (crează impresia de scund, chiar dacă persoana este de înălțime medie);
- trunchiul scurt și picioarele lungi (face impresia de înalt, chiar dacă persoana are înălțimea mică sau medie);
- echilibrate (crează senzația de armonie în proporții).

Silueta corpului. Proporțiile corpului sunt reflectate în silueta corpului, ceea ce semnifică imagine, înfățișare reală, dar fără detalii, a unei ființe. Silueta corpului masculin este diferită de cea feminină. În comparație cu corpul feminin, corpul masculin se caracterizează printr-un trunchi mai lung și mai lat, picioare mai scurte, umeri mai lați decât șoldurile. Femeile au bazinul mai lat, ceea ce înseamnă că șoldurile la femei reprezintă partea cea mai lată a corpului, iar talia cea mai îngustă. Spre deosebire de silueta masculină, la cea feminină se evidențiază abdomenul și ovalul sânilor. Silueta trunchiului feminin se aseamănă cu o clepsidră, pe când a bărbatului – cu un trapez (fig. 6.4).

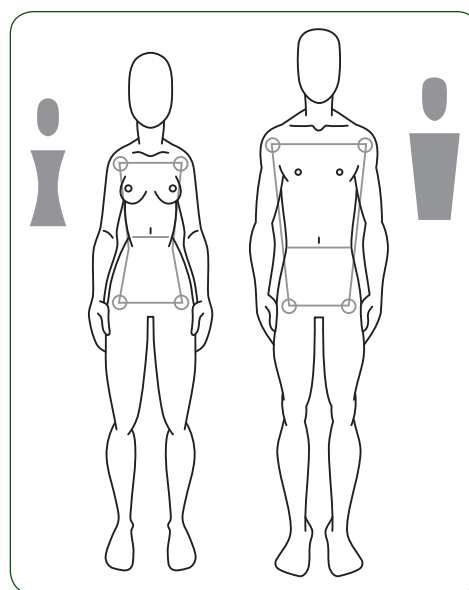

Fig. 6.4. Silueta trunchiului masculin și feminin

Tema 6 REALIZAREA SCHIȚEI DE MODEL

Silueta trunchiului feminin, pe lângă clepsidră, este deseori asociată și cu figuri geometrice, fructe și legume sau litere din alfabet (fig. 6.5).

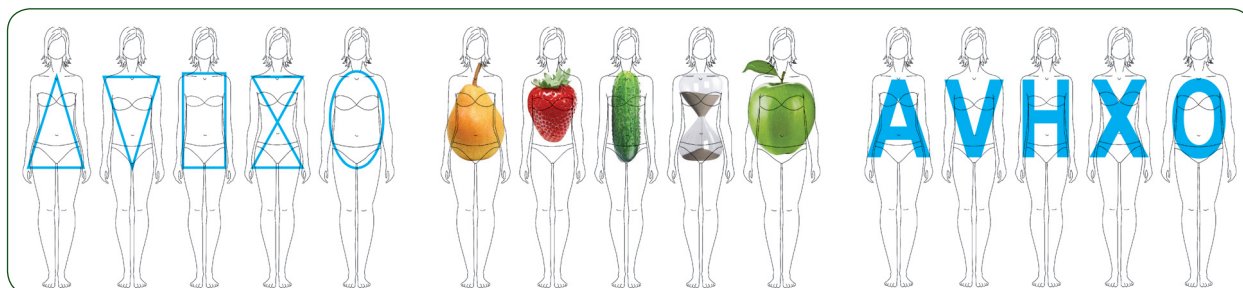

Fig. 6.5. Tipuri de siluetă feminină

Silueta este proprie nu numai formei corpului uman, dar și formei obiectelor. În cazul meseriei de croitor, silueta se referă și la forma produsului vestimentar.

Silueta produsului vestimentar depinde de gradul de ajustare a acestuia pe corp. De aici vine și denumirea tipului de siluetă: dreaptă, semiajustată, ajustată, evazată etc. (fig. 6.6).

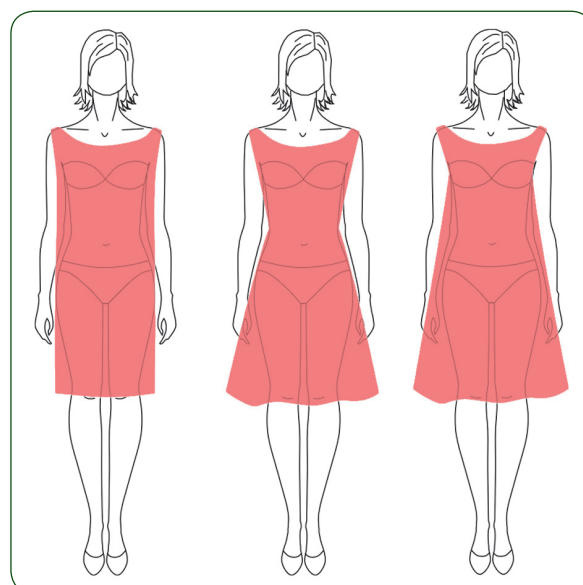

Fig. 6.6. Siluetă dreaptă; ajustată; evazată a produsului rochie

CARE SUNT ELEMENTELE UNUI PRODUS VESTIMENTAR?

Pentru realizarea unei schițe de model, se ține cont nu numai de dimensiunile corpului, proporțiile și silueta acestuia. Schița de model include, obligatoriu, și elementele produsului vestimentar. Acestea sunt: *silueta produsului, lungimea produsului, mânecile și umerii acestuia, gulerul și sistemul de închidere.*

Silueta produsului

Atunci când ne propunem să schițăm un model de îmbrăcăminte, mai întâi de toate ne gândim la *silueta produsului*, adică pe cât de mult modelul produsului va fi ajustat pe corp. Modelul produsului vestimentar va putea fi realizat cu atât mai exact, cu cât fiecare linie, fiecare cută va fi conturată în corelație cu forma corpului uman și plasticitatea acestuia. Astfel, vom lua în considerare poziția punctelor și zonelor de contact între corp și haină la nivelul umerilor, taliei și șoldurilor.

Lungimea produsului

Lungimea produselor variază. De exemplu, lungimea rochiei sau a paltonului poate fi mai sus de genunchi, la mijlocul genunchilor, mai jos de genunchi sau până la glezne. Pentru jachetă, bluză sau vestă, lungimea poate fi mai sus de linia taliei, până la linia taliei, până la linia șoldurilor sau mai jos de linia șoldurilor.

Atenție la umeri! Umărul poate fi normal (fig. 6.7 a), coborât (fig. 6.7 b), drept (fig. 6.7 c), ridicat (fig. 6.7 d). Ume-rii nestandard pot influența lungimea produsului!

Mânicile și umerii produsului

Produsul vestimentar poate fi cu mâneci sau fără mâneci. Pe lățime, mâneca poate fi îngustă, medie, largă sau foarte largă în funcție de model și de preferința clientului. Lungimea mânecii poate fi scurtă (fig. 6.8 f), până la cot (fig. 6.8 d, e), trei sferturi (fig. 6.8 b) sau lungă (fig. 6.8 c). Forma trecerii de la umăr la mânecă caracterizează croiala produsului de îmbrăcăminte și poate fi clasică (fig. 6.8 b, c, d), de croială chimono (fig. 6.8 a, f), de croială raglan (fig. 6.8 e), de formă voluminoasă a capului de mânecă (fig. 6.8 d).

Gulerul produsului

Produsul vestimentar poate fi cu guler (fig. 6.9 b) sau fără guler (fig. 6.9 a). Dacă modelul produsului vestimentar este fără guler, vom atrage atenția la lățimea, adâncimea și forma răscoielii gâtului, care poate fi ovală, în unghi, dreptunghiulară etc. (fig. 6.9 a).

Dacă modelul are guler, vom acorda atenție la tipul și forma gulerului, dimensiunile și modul de așezare a acestuia în răscoială gâtului (fig. 6.9 b).

Sistemul de închidere

Sistemul de închidere poate fi cu nasturi, capse, cârlige, fermoar etc. De asemenea, poate fi cu un rând sau două de nasturi, simetric sau asimetric. Poziționarea butonierelor și a nasturilor pornește de la nivelul de bază al gâtului, al bustului sau de la linia taliei.

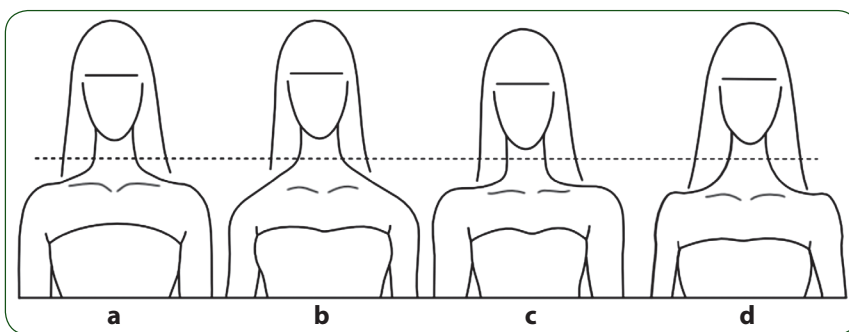

Fig. 6.7. Tipuri de umeri

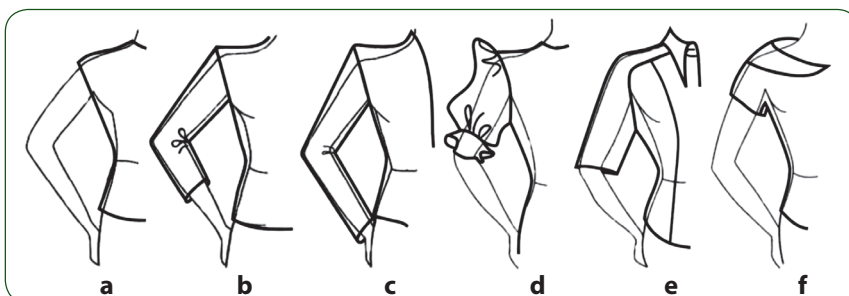

Fig. 6.8. Tipuri de mâneci

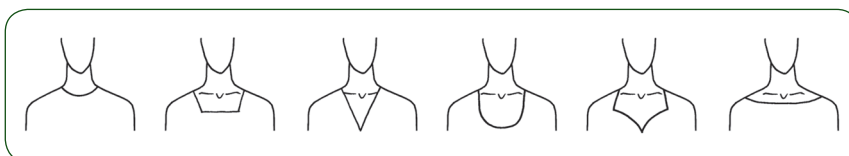

Fig. 6.9 a. Tipuri de răscoieli ale gâtului

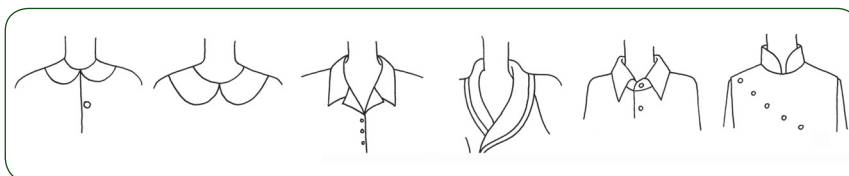
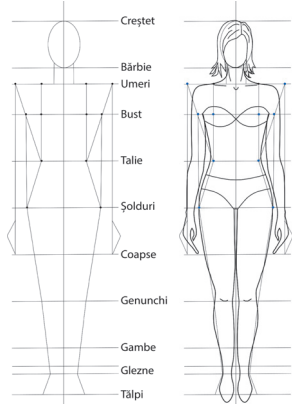
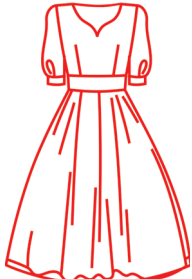
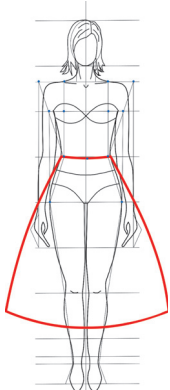

Fig. 6.9 b. Tipuri de gulere

CUM DESENĂM SCHIȚA UNUI MODEL DE PRODUS?

Am ajuns la etapa, când ești pregătit/pregătită să începi realizarea unei schițe de model!

Să desenăm schița unui model de rochie. Acest exercițiu nu este atât de dificil, pe cât pare la prima vedere. Pentru aceasta, pregătește-ți hârtie albă, creioane de desen HB (cu mine semidure/duritate medie) și o radieră. Vom desena o rochie simplă, pe etape:

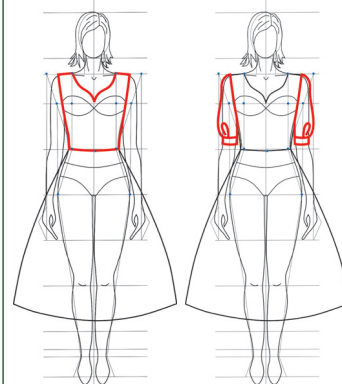
Pasul 1 În primul rând, desenăm conturul corpului feminin. În partea de sus a foii, aproximativ în centru, desenăm o față ovală, după care, prin linii drepte, conturăm toate părțile corpului, respectând proporțiile corpului feminin. Desenăm conturul cu linii subțiri, abia vizibile, ceea ce ne va ajuta să înlăturăm, ulterior, liniile nedorite. La această etapă, nu este necesar să desenăm toate detaliile.	
Pasul 2 În continuare, decidem asupra stilului și modelului. Stilul rochiei este romantic, iar modelul, pe care dorim să îl schițăm, are o siluetă ajustată, este lungă, cu mâneci până la cot și cu manșete la terminație. Rochia este fără guler și divizată pe linia taliei, cu cordon.	
Pasul 3 Odată ce am ales stilul și modelul rochiei, trebuie să trasăm conturul. Desenăm, mai întâi, partea de jos a rochiei sub forma unei figuri geometrice trapezoidale. Aici, de asemenea, încercăm să trasăm linii subțiri și fine, fără a arăta toate detaliile.	

Tema 6 ELABORAREA SCHIȚEI DE MODEL

Pasul 4

Acum mergem puțin mai sus și schițăm partea superioară a rochiei, acordând atenție la gât, piept, talie și mâneci.

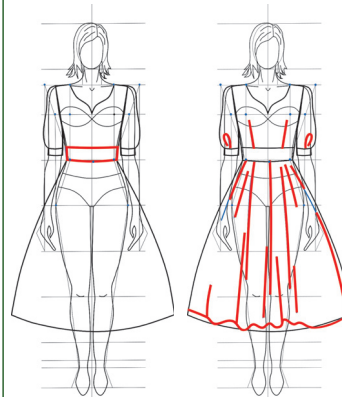
Un moment dificil ar putea fi schițarea răscoirii gâtului sau decolteului rochiei. Rochia este fără guler, iar răscoiala gâtului este ovală, cu o mică tăietură în față.

Pasul 5

Acum este momentul să adăugăm detaliile mici, cum ar fi: buzunarele, epoleții, chingile, cordonul etc. Rochia are un cordon, pe care îl schițăm la talie.

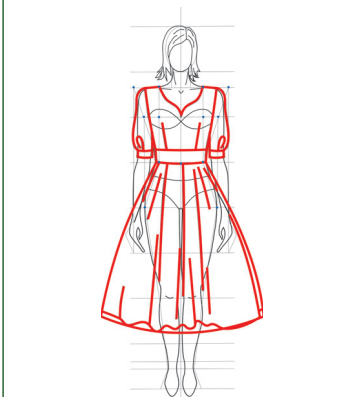
Trecem pe desen și liniile specifice crețurilor și faldurilor pentru a evidenția volumul produsului de îmbrăcăminte. Desenăm falduri lungi, verticale pe partea inferioară a rochiei.

Pasul 6

Finisăm schița modelului rochiei. Conturăm schița cu linii clare și pronunțate și ștergem, cu atenție, toate liniile auxiliare și cele inutile.

Mai adăugăm niște falduri și hașuri, dacă este cazul, pentru ca desenul nostru să arate cât mai realist.

ÎNTREBĂRI ȘI SARCINI DE AUTOEVALUARE:

1. Care este deosebirea dintre „*produs de îmbrăcăminte*” și „*modelul produsului de îmbrăcăminte*”? Argumentează răspunsul prin exemple.
2. Ce combinații de proporții ale corpului uman există? Ce fel de senzație creează fiecare dintre acestea?
3. Prin ce se deosebește silueta masculină de cea feminină?

Tema 6 ELABORAREA SCHIȚEI DE MODEL

4. „*Silueta corpului uman*” și „*silueta produsului de îmbrăcăminte*” sunt lucruri diferite sau aceleași? Argumentează răspunsul prin exemple.
5. Care elemente ale produsului vestimentar pot fi incluse sau omise într-un model de produs vestimentar?
6. Examinează modelul produsului de îmbrăcăminte pe care îl porți și descrie elementele de produs ale acestui model.
7. Desenează schița modelului de rochie prezentată mai sus, urmând pașii propuși.
8. Respectând pașii de schițare a modelelor produselor vestimentare, desenează o rochie de stil clasic, o bluză de stil romantic și un costum bărbătesc de stil folcloric.

GLOSAR

Răscroială – tăietura adâncită în croiala unei haine, în special la mâneci și la gât

Cap de mânecă – partea superioară, curbilinie a mânecii

ȘTIAȚI CĂ...

Multe cuvinte, precum *siluetă*, *adidași*, *boicot* ș.a. au fost, la început, nume de persoane, inventatori sau pur și simplu oameni care au descoperit un lucru sau un procedeu. Eponimele, adică acele cuvinte care au devenit din substantive proprii, substantive comune, sunt des folosite de noi, de multe ori fără să le cunoaștem proveniența.

Cuvântul **SILUETĂ** provine de la numele lui **ETIENNE DE SILHOUETTE** (1709-1767), ministru francez de finanțe, vestit prin zgârcenia și plictiseala sa. El a încercat să reformeze sistemul fiscal și să reducă costurile exorbitante ale curții regale. De exemplu, el a cerut înaltei curți să nu se mai cheltuie bani pentru pictarea portretelor scumpe. Prin urmare, cineva a făcut o pictură „zgârcită”, o caricatură a dlui Silhouette, care reprezenta doar umbra profilului. Cuvântul „siluetă” s-a răspândit imediat după această întâmplare.

Zgârcenia din cale afară a dlui Silhouette a fost și motivul apariției expresiei **à la silueta**, care însemna lucruri ieftine și de proastă calitate. Cu numele lui a început să se numească totul ce este ieftin și neînsemnat, inclusiv portretele în vopsea neagră sau din hârtie neagră. „Portretele à la Silhouette”, păreau plictisitoare și neinspirate în comparație cu portretele pictate.

În ziua de azi, arta siluetei sau arta de a decupa o siluetă, nu și-a pierdut actualitatea. Totodată, cuvântul „siluetă” se folosește și ca sinonim al cuvântului „profil”, însă spre deosebire de profil, silueta persoanei poate fi reprezentată din diferite unghiuri.

Conform DEX-ului: *Silueta* este un desen unicolor, de obicei negru, lucrat în creion, în tuș sau decupat din hârtie, pânză etc., reprezentând contururile unei ființe sau ale unui lucru pe un fond de altă culoare.

Tema 7

FOLOSIREA PROCEDEELOR COMPOZIȚIONALE

Studiind această temă, vei fi capabil:

- să identifici schemele cromatice la combinarea culorilor;
- să aplici diferite procedee compoziționale (selectarea combinațiilor de culori, utilizarea liniilor, amplasarea centrului compozițional) la realizarea schiței de model.

Coco Chanel afirma: „Moda este o arhitectură. Totul este o chestiune de proporții.” Deci, pentru a crea o ținută elegantă și atractivă, este necesar de găsit cele mai potrivite forme, care ar pune în valoare proporțiile corpului individual. Există o varietate de mijloace care, fiind aplicate, pot să avantajeze silueta, creând o ținută echilibrată și armonioasă, denumite **procedee compoziționale**, printre care evidențiem: *combinarea culorilor, utilizarea liniilor și centrului compozițional*.

CUM UTILIZĂM COMBINAREA CULORILOR ÎN CREAREA ȚINUTELOR?

Unul din procedeele compoziționale este **combinarea culorilor**. Alegerea și combinarea culorilor materialelor, în procesul de confecționare a produsului vestimentar, poate fi un instrument de corectare a formei și conturului corpului, precum și un procedeu valoros de înfrumusețare și înviore a îmbrăcăminte confecționate. Hainele care conțin *culori deschise* creează o iluzie optică de mărire, iar cele de *culori închise* creează impresia de înălțare și subțiere. O ținută vestimentară prea monotonă și rece, din punct de vedere coloristic, obosește, în timp ce varietatea excesivă a culorilor poate ruina ținuta.

Cu cât modelul unui produs vestimentar este mai simplu, cu atât mai multă importanță capătă combinarea culorilor materialului. O armonie cromatică echilibrată poate fi:

- *monocromă* (o combinație de nuanțe diferite ale aceleiași culori);
- *policromă* (o combinație de mai multe culori).

Combinarea culorilor se bazează pe principiul că culorile au asocieri naturale, care intensifică sau diminuează forța nuanței lor. Această regulă are la bază cercul cromatic (fig. 7.1), elaborat de către Johannes Itten, teoretician și pictor care s-a ocupat de studiul culorilor. Cercul cromatic cuprinde:

- 3 *culori primare* (roșu, galben, albastru), care nu sunt create prin combinarea altor culori și au cel mai înalt grad de strălucire (fig. 7.1 a);
- 3 *culori secundare* (oranj, verde, violet), care se obțin din amestecul a două culori primare (fig. 7.1 b). De exemplu, prin combinarea culorilor galben și roșu se obține culoarea oranj;
- 6 *culori terțiare* (galben-oranj, roșu-oranj, galben-verde, albastru-verde, roșu-violet, albastru-violet), care se obțin din amestecul dintre o culoare primară și culoarea secundară alăturată (fig. 7.1 c). De exemplu, prin amestecarea culorilor galben și verde va rezulta culoarea galben-verde.

Tema 7 FOLOSIREA PROCEDEELOR COMPOZIȚIONALE

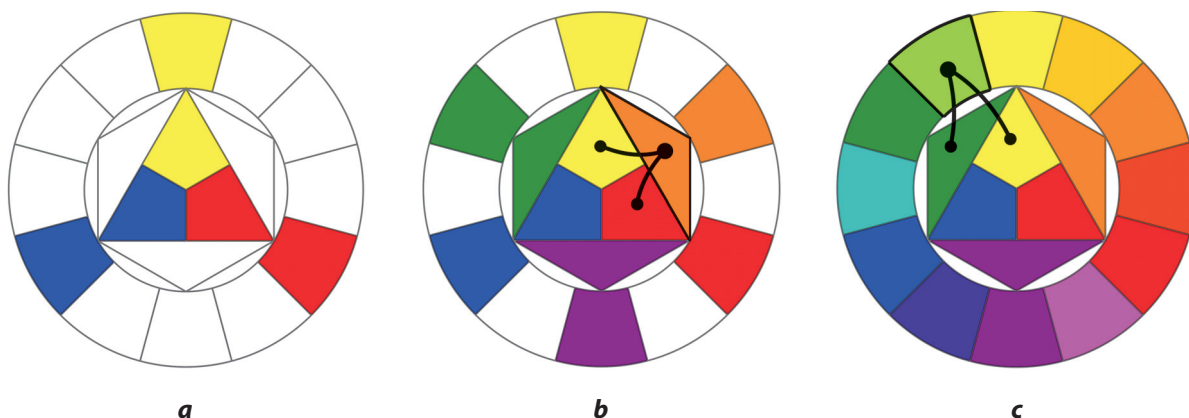

Fig. 7.1. Cercul cromatic al lui Johannes Itten

După efectul pe care îl produc, culorile pot fi *calde* sau *reci* (fig. 7.2).

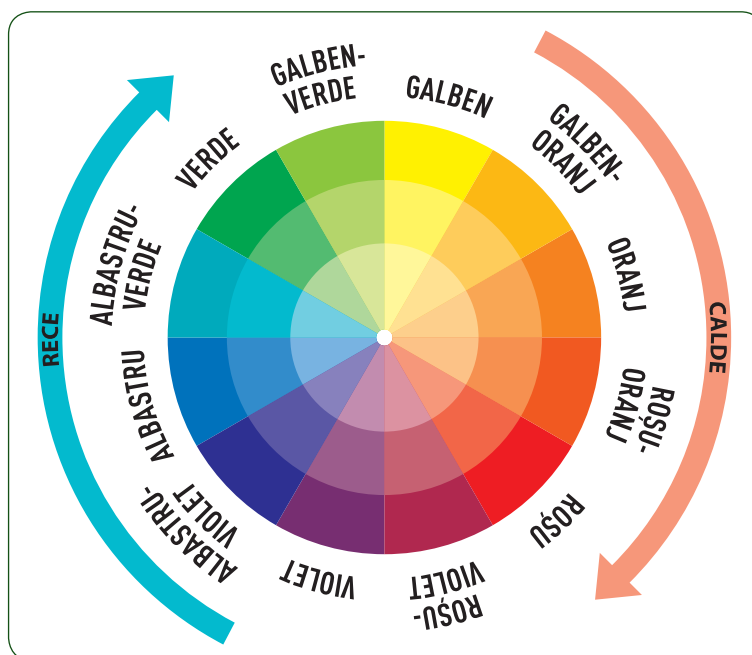

Fig. 7.2. Culorile reci și calde

Culorile *calde* sunt: galben, galben-oranj, oranj, roșu-oranj, roșu și roșu-violet. Cele *reci* sunt: violet, albastru-violet, albastru, albastru-verde, verde și verde-galben. Albul și negrul sunt considerate nonculori, întrucât ele nu conțin pigmenți cromatici. Albul este, de fapt, absența totală de culoare, combinată cu un maximum de luminozitate, pe când negrul este format din amestecul tuturor culorilor cu un maximum de întunecime. Aceste două nuanțe pot fi adăugate oricărei combinații cromatice, unde albul are tendința de a scoate în evidență culorile asortate, în timp ce negrul le ia din stridență.

În baza cercului cromatic, se pot obține câteva tipuri de **scheme de culori**:

Schema de culori complementare include culorile care se află în părțile opuse ale cercului (fig. 7.3). De exemplu, roșu și verde. Această schemă de culori permite alegerea unor combinații îndrăznețe, deoarece culorile se evidențiază reciproc, creând un contrast puternic. Totuși, folosirea culorilor complementare în exces creează un efect vizual deranjant ochiului. În așa situații, se recomandă utilizarea cu măsură a culorilor prin alegerea unei *culori de bază*, cu o prezență mai mare și a unei *culori complementare*, care are rolul de a o scoate în evidență. La fel, pentru a echilibra acest contrast puternic, se folosesc culorile acromatice (alb, negru) sau nuanțele de bej, crem, maro și gri deschis.

Fig. 7.3. Schema de culori complementare

Schema de culori analoge prevede utilizarea câtorva (3-4) culori vecine, care se află una lângă alta pe cerc (fig. 7.4). De exemplu, verde-galben, verde și verde-albastru. Această schemă ajută la crearea unei ținute armonioase și elegante, pentru că trecerea treptată de la o culoare la alta se face gradual. Se recomandă utilizarea proporționată a culorilor.

Fig. 7.4. Schema de culori analoge

Schema de culori complementare divizate este o variantă de combinare, în care baza triunghiului este folosită pentru a selecta două culori analoge, iar vârful ascuțit selectează o culoare complementară celor două culori alese (fig. 7.5). Această combinație cromatică se bazează pe dominanță și contrast. Totuși, se formează un contrast mai puțin puternic decât în cazul culorilor complementare, pentru că cele două culori analoge se armonizează reciproc.

Fig. 7.5. Schema de culori complementare divizate

Este indicat ca unui produs vestimentar, de exemplu o bluză, ce conține un imprimeu multicolor, să i se asorteze o fustă care are numai una dintre culorile acesteia, de obicei, cea dominantă. La fel, nu este recomandat să se combine imprimeuri de forme diferite: o bluză în dungi multicolore, asortată cu o fustă cu buline, nu va arăta estetic.

CUM FOLOSIM LINIILE PENTRU A AVANTAJA SILUETA?

Un alt procedeu compozițional este **utilizarea liniilor** de diverse înclinări, grosimi și locuri de aplicare. Liniile creează efecte optice, care pot avantaja silueta. Astfel, liniile diagonale, poziționate corect, pot crea impresia că o persoană pare mai înaltă, mai scundă, mai subțire sau mai plină, că are un aspect armonios. Figura 7.6 prezintă modul în care direcția liniilor diagonale determină mărimea și forma îmbrăcăminteii. Modelul A pare mai înalt și mai subțire decât B, iar B pare mai înalt decât C. Astfel, cu cât mai alungite sunt drapajele diagonale ale materialelor, tăieturile și cusăturile diagonale, cu atât mai mare este efectul de subțiere și alungire.

Aplicând acest principiu de iluzie optică la croirea fustelor, de exemplu, vei avea efectul dorit asupra aspectului siluetei. O fustă ușor evazată este mai grațioasă atât în poziție statică, cât și în mișcare.

Liniile pot alungi sau scurta silueta prin poziția lor în modelul produsului vestimentar, dar și prin grosimea și culoarea acestora. Pentru persoanele scunde se recomandă croieli cu divizări verticale, gulele ridicate, țesături sau tricouri cu dungi verticale, care dau impresia de alungire a siluetei (fig. 7.7 a, b). În schimb, silueta înaltă poate fi întreruptă prin linia de croială sau prin textură. Rochia cu talie bine marcată, costumul pantalon sau jacheta scurtă sunt potrivite persoanelor înalte (fig. 7.7 c). Cu cât liniile verticale sunt mai subțiri, cu atât efectul de subțiere și alungire va fi mai pronunțat, iar cu cât mai groase sunt liniile orizontale, cu atât persoana va părea mai scundă și mai voluminoasă (fig. 7.7 d, e, f, g).

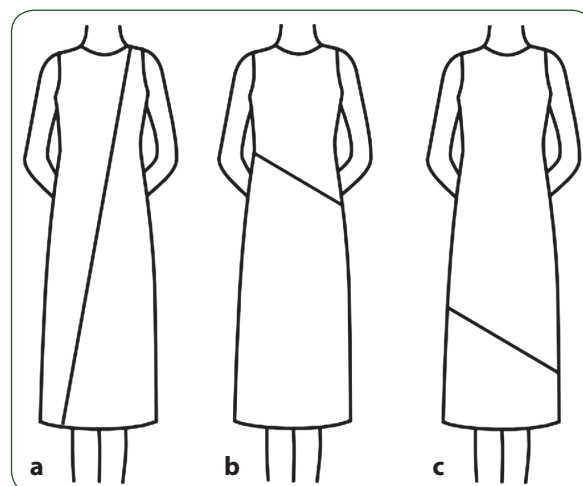

Fig. 7.6. Utilizarea liniilor diagonale

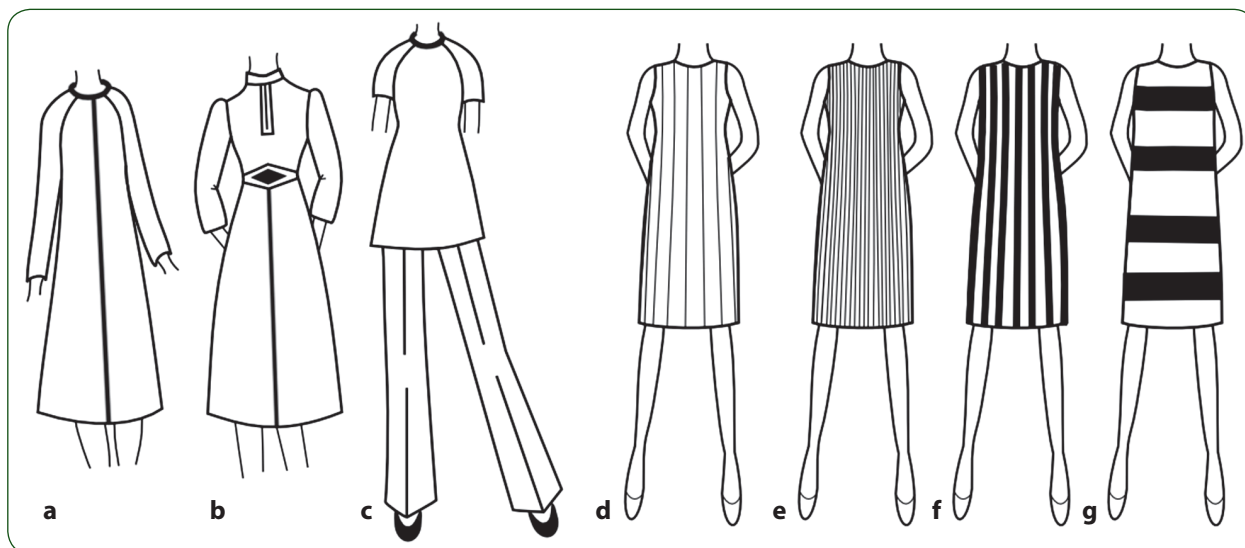

Fig. 7.7. Efectul optic al liniilor pe suprafețele vestimentare

CUM FOLOSIM CENTRUL COMPOZIȚIONAL PENTRU A ATRAGE ATENȚIA?

Un alt procedeu este crearea unui **centru compozițional**, ce reprezintă un element de bază sau un accent al ținutei, care atrage imediat atenția. Centrul compozițional poate fi obținut cu ajutorul culorii contrastante a unui element de produs, a unei forme neobișnuite a unui element de produs sau a unui element decorativ etc.

Un aspect foarte important este amplasarea centrului compozițional și armonizarea acestuia cu întreaga ținută. De exemplu, centrul compozițional al unei rochii de ocazie ar putea fi decorul, în formă de petale, în partea superioară a rochiei (fig. 7.8). Deci, dacă se dorește amplasarea centrului compozițional în partea superioară a ținutei, atunci partea inferioară va fi concisă și simplă.

În așa fel, centrul compozițional devine un element care armonizează toate celelalte elemente ale ținutei.

Pentru a asigura o ținută elegantă și armonioasă, în procesul de confecționare a vestimentației trebuie luate în considerare particularitățile individuale ale clientului (vârsta, culoarea pielii, ochilor și părului, forma corpului), tendințele modei, sezonul, gradul de confort și destinația produsului.

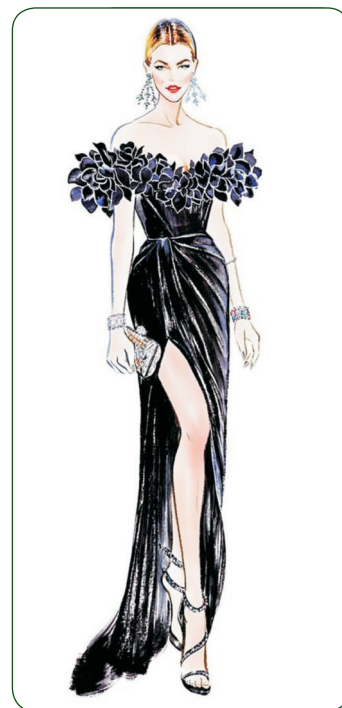

Fig. 7.8. Exemplu de centru compozițional

ÎNTREBĂRI ȘI SARCINI DE AUTOEVALUARE:

1. Ce reprezintă procedeele compoziționale?
2. Prin ce se deosebesc combinațiile de culori monocromatice de cele policromatice?
3. Pe ce se bazează combinarea culorilor?
4. Care este deosebirea dintre culorile primare și cele terțiare?
5. Pentru care stil vestimentar vei recomanda schema de culori analoge? Argumentează răspunsul.
6. Ce efecte vizuale pot crea liniile diagonale pe o rochie dreaptă?
7. Cum poate fi armonizată silueta unei doamne scunde?
8. Cum ar arăta o ținută cu două centre compoziționale? Argumentează răspunsul.
9. Examinează atent imaginea. Identifică combinațiile de culori ale modelelor.

Tema 7 FOLOSIREA PROCEDEELOR COMPOZIȚIONALE

10. Examinează atent imaginile de mai jos. Determină centrul compozițional al modelelor.

11. Schițează două rochii: un model în stil clasic pentru o doamnă plină și un model în stil romantic pentru o doamnă suplă, dar înaltă. Aplică diverse procedee compoziționale pentru a avantaja siluetele doamnelor. Argumentează alegerea procedeeelor.

GLOSAR

Ținută – mod de a se îmbrăca, de a se prezenta în societate.

Imprimeu – desen aplicat pe o țesătură; țesătură imprimată cu modele colorate.

Volan – fâșie de țesătură sau de dantelă încrețită sau plisată, care se aplică ca garnitură pe diferite elemente de îmbrăcăminte.

ȘTIAȚI CĂ...

Rangul social și profesia în Evul Mediu erau reprezentate de culoarea hainelor. Astfel, nobilimea purta roșu, țăranii purtau maro și gri, iar negustorii, bancherii și mica nobilime – verde. În Roma Antică, robele/hainele purpurii erau rezervate exclusiv împăraților și magistraților.